Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

19

JOI, 9 MAI
1968, ANUL II

Biblioteca Regională
Tg.-Mureș, RAM.

MOMENT CULMINANT PE «CÎMPUL DE LUPTĂ» DE LA GHELAR. (Cititi reportajul trimisilor nostri speciali, paginile 6—7).

PRIMĂVARA PATRIEI, PIONIERII... LA SĂRBĂTOAREA DE 1 MAI, PE STRĂZILE PREFĂCUTE ÎN GRĂDINI, EI AU ADUS ZÎMBETUL SPLENDIDEI BUCURII DE A FI COPIL ÎN ȚARA NOASTRĂ BOGATĂ, PUTERNICĂ, DEMNA NOASTRĂ ȚARĂ, REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA. FLORILE DĂRUITE CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT SÎNT FLORILE DRAGOSTEI ȘI ALE RECUNOȘTINȚEI PENTRU COPILĂRIA LOR FERICITĂ.

Rădăcini

Din inima veacurilor vin rădăcinile tale,
Partid al dreptății, pe plai românesc,
Urcînd cu străbunii munții de jale
Spre mugurii stelei ce-nfloresc și rodesc.

Din vîrtejuri de luptă, din comoară de gînd,
Steagul tău s-a aprins rotitor peste țară.
Ce zile de mai cu polen fremătînd,
Ce zări de lumină pentru noi fulgerară!

Cîntec de stup ne-mpresoară. Grădină
E vatra lăsată din părinți în părinți,
Pentru cei care sînt, pentru cei ce-or să vină,
Anilor limpezi zămislind biruinți.

Larg treptele istoriei sună.
Larg spicu-și închină făptura din dulce rază de os.
Sînt pașii poporului meu urcînd cu timpu-mpreună
Sub steagul partidului comunist, glorios.

PETRE GHELMEZ

O OPERĂ NEMURITOARE: MANIFESTUL PARTIDULUI COMUNIST

120 DE ANI DE LA APARIȚIE

«A venit timpul ca comuniștii să-și expună deschis, în fața lumii întregi, concepția, scopurile, tendințele...» *scriau Marx și Engels în prima pagină a cărții «Manifestul Partidului Comunist».*

Primul proiect al textului fusese scris de Engels sub forma a 25 de întrebări și răspunsuri. Dar chiar dacă «Manifestul» n-a mai apărut astfel, el a fost răspunsul pe care întemeietorii teoriei comuniste și mișcării proletare l-au dat întrebărilor istoriei. Căci, aici, Marx și Engels au arătat cum omenirea merge neabătut înainte luptînd pentru desființarea exploatării și a oricărei nedreptăți sociale; aici au dovedit ei că singurul conducător adevărat al luptei celor ce muncesc este clasa muncitoare în frunte cu detașamentul său de avangardă, partidul comuniștilor; aici au explicat ei de ce înfrîngerea burgheziei și victoria proletariatului sînt la fel de sigure; și tot aici au zugrăvit cum va arăta viitorul comunist al omenirii și au arătat calea spre acest viitor.

De atunci, din acea primăvară a anului 1848, cînd a apărut pentru întîia oară lucrarea lui Marx și Engels «Manifestul Partidului Comunist» ideile ei au străbătut întreaga lume. Primul text românesc, apărut în 1892, a fost cunoscut și de Friederich Engels care i-a adresat traducătorului — Panait Mușoiu — o scrisoare. Au apărut apoi zeci și sute de ediții care au făcut ca ideile documentului — program al comunismului să prindă rădăcini tot mai adînci în solul mișcării revoluționare din România. Credincios teoriei revoluționare pe care a aplicat-o cu consecvență științifică și înțelepciune la condițiile țării noastre, Partidul Comunist Român a condus poporul la victoria socialismului în țara noastră.

Întocmai cum din plăpînda ghindă crește stejarul falnic, în textul scurt, pe înțelesul tuturor, al «Manifestului» este cuprins miezul nemuritoarei învățături care, luminînd lupta muncitorimii, a schimbat și prefăcut din temelii lumea.

Tinerețea lui KARL MARX

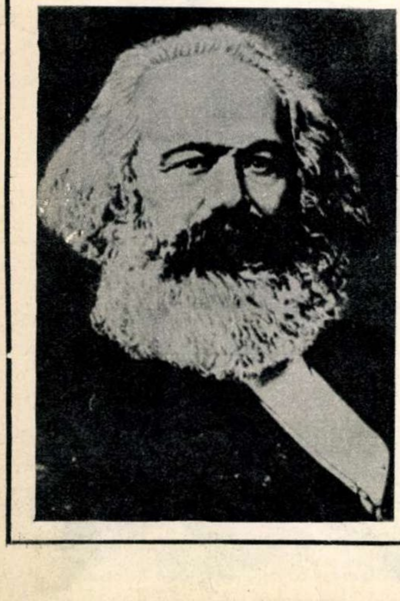

Primul ei capitol — copilăria — începe în orașul Trier, unde acum 150 de ani, la 5 mai 1818, s-a născut Karl Marx. Părinții lui — oameni integri și înfocați iubitori de cultură — au transmis aceste însușiri fiului lor. Cu pasiune, Marx începe să practice încă de mic «îndeletnicirea lui preferată» — cum a numit-o el însuși, mult mai tîrziu — aceea de a se afunda în lectura cărților. Marx citește mult, își perfecționează cunoștințele, își exersează memoria, străbate în lung și-n lat pămînturile întinse și rodnice ale culturii universale.

Începîndu-și călătoria sa în lumea cărților, tînărul Marx nu se rupe de viața din juru-i, ci trăiește toate bucuriile simple și exuberante ale vîrstei.

Dar mai presus de toate, în tinerețe, Marx își făurește acea pregătire multilaterală care i-a uluit întotdeauna pe cei din preajma sa. E de necrezut cît de multe lucruri a învățat acest tînăr. Recita pe dinafară pagini întregi din Eschil, Shakespeare, Goethe, Heine, Diderot, Cervantes, și izbutea să se familiarizeze cu ușurință în cele mai diverse domenii de cultură, începînd cu istoria și filozofia și terminînd cu matematica și economia politică.

Înzestrările sale firești, titlurile universitare, pregătirea temeinică și energia sa clocotitoare i-ar fi adus cu ușurință onoruri, bogăție și posturi înalte. Dar Marx nu cunoaște altă fericire decît — o spune chiar el — lupta. Lupta pentru cei mulți, lupta pentru o societate în care toți oamenii să dobîndească dreptul la fericire.

Marx vede în adîncime relele orînduirii feudale și burgheze. Se înrolează de tînăr în mișcările sociale cele mai înaintate ale vremii și, pas cu pas, își precizează idealurile sale politice. El devine un mare și neobosit luptător pentru eliberarea clasei muncitoare și a tuturor exploatațiilor, pe calea unei revoluții care să răstoarne rînduielile vechi și să creeze o societate comunistă.

Tinerețea lui Marx se întîlnește astfel cu tinerețea mișcării comuniste. Amîndouă își căutau drumul; învățăturile comuniste ale vremii chemau poporul spre un viitor mai bun, dar nu știau încă să arate calea spre el. Aceasta a fost opera de o viață a lui Marx, pe care tinerețea sa atît de bogată a pregătit-o.

SORIN VIERU

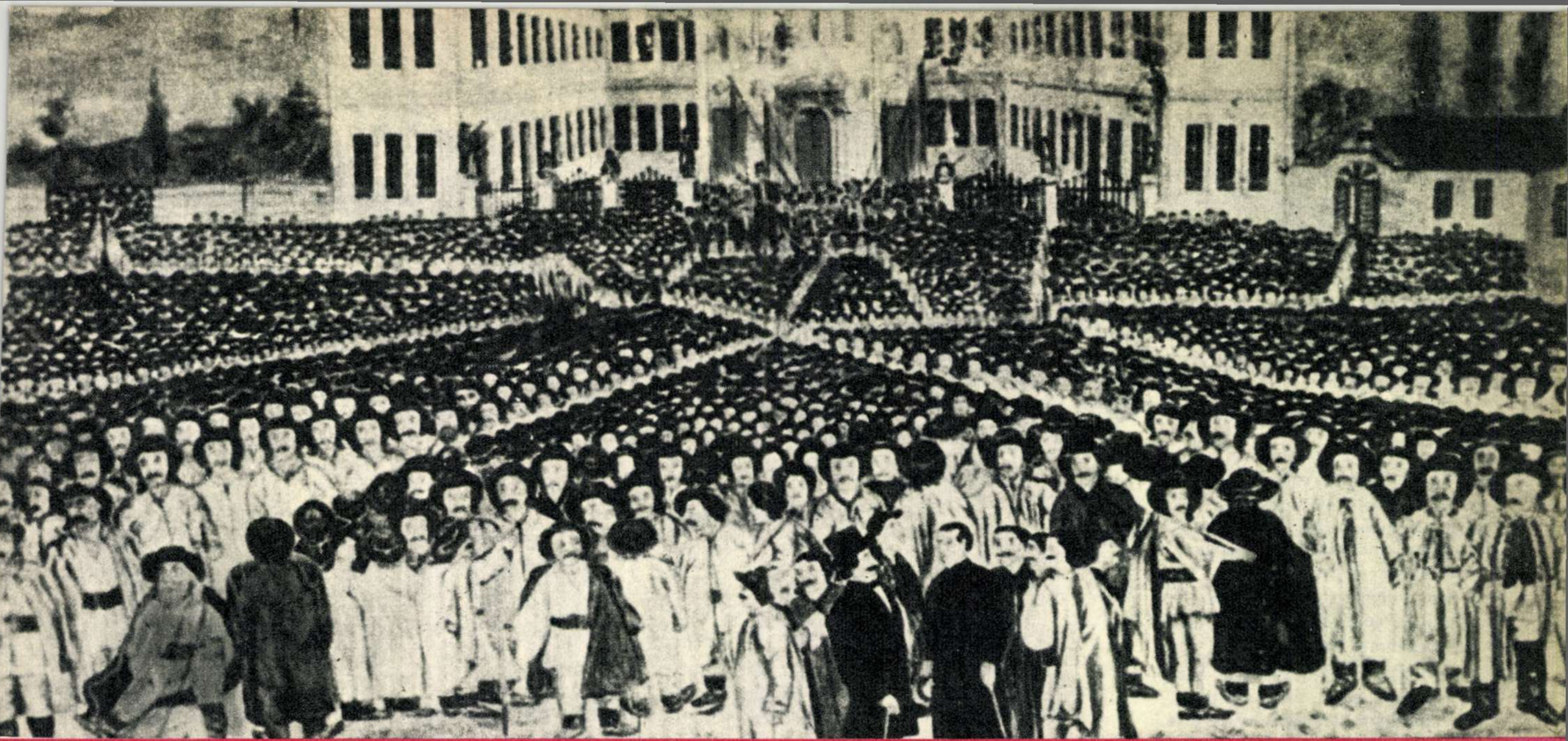

AICI, PE CÎMPIA LIBERTĂȚII DE LA BLAJ, S-AU ADUNAT REPREZENTANȚII POPORULUI ÎN ACEA ZI DE MAI DIN 1848 PENTRU A-ȘI CERE DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE.

PAGINI DE GLORIE

«Într-un ținut al Ardealului se ivi la 1848 o zi frumoasă pe un cîmp întins, unde 40 000 de români stau să asculte, sub aripile unui steag în trei culori, cuvîntul inteligenței ardelene. Moldoveni și munteni, pribegi ai tulburărilor din țări priveau cu bătaie de inimă adunarea, oștită grămadă cîte o grămadă, după satele și ținuturile de unde veniseră oamenii; un popor întreg de același port și aceiași limbă... sta măreț în lumina soarelui...» Cu aceste cuvinte descria scriitorul moldovean Alecu Russo, martor al evenimentului, măreața adunare ce s-a desfășurat la Blaj la 3–15 mai 1848.

MOMENTE DE LUPTĂ PENTRU APĂRAREA CAPITALEI, ÎN ZILELE LUI AUGUST 1944.

Marea adunare din Transilvania, de la 3–15 mai 1848, de la care se împlinesc acum 120 de ani, se înscrie în istoria României ca unul dintre evenimentele sale cele mai memorabile, care au condus la eliberarea națională și socială.

Hotărîți a se împotrivi unei alipiri forțate a Transilvaniei la Ungaria și a-și cuceri drepturile naționale și sociale, românii s-au strîns atunci într-un număr uriaș pe Cîmpia de la Blaj. Adunarea s-a desfășurat pe un cîmp larg, lîngă rîul Tîrnava Mare. Masele de țărani s-au așezat în cete, adunarea avînd aspectul unei tabere uriașe în formă de stea, grupele fiind astfel dispuse încît să lase liberă trecerea spre tribune.

Zeci de mii de țărani au ascultat cu cea mai mare atenție cuvîntările ce s-au rostit, lămuririle ce s-au dat referitoare la scopul adunării, la textul jurămîntului pe care aveau să-l depună participanții la eveniment , ca și la programul ce urma să fie adoptat. «*Istoria românilor* — scria Sion — *cu suferințele trecutului și ale prezentului, drepturile naționale, iubirea patriei, mîndria numelui de român, erau temele principale asupra cărora oratorii perorau*». Pentru ca dezbaterea să fie cît de cuprinzătoare, într-o epocă în care nu se cunoșteau megafoanele, și ținînd seama de numărul uriaș al participanților, numeroși tribuni explicau cetelor de țărani în diferite părți ale adunării ceea ce li se prezenta de la tribuna centrală. Într-un entuziasm general a fost adoptat programul prin care, între altele, «*națiunea română se declara și se proclama națiune de sine stătătoare și parte întregitoare a Transilvaniei pe temeiul libertății egale*».

Românii din Transilvania revendicau reprezentarea lor în dietă și funcții publice, în proporție cu numărul lor, ca și utilizarea limbii române în administrație. Un punct important al petiției naționale cerea desființarea neîntîrziată a iobăgiei, fără nici o despăgubire. De asemenea, se revendica libertatea industrială și comercială, ca și desființarea vămilor la graniță, măsură care urma să aibă ca rezultat înfăptuirea unității economice a poporului român și implicit pregătirea unificării politice a țărilor românești. Petiția națională protesta împotriva alipirii forțate a Transilva-

(CONTINUARE ÎN PAG. 9)

DAN BERINDEI

Secretar științific al Institutului de istorie «N. Iorga» al Academiei

POPORUL ROMÂN A ÎNSCRIS PAGINI GLORIOASE DE EROISM ÎN RĂZBOIUL DIN 1877—1878, CARE A ADUS ȚĂRII INDEPENDENȚA. O GRAVURĂ DATÎND DIN ANII ACEIA, NI-L ÎNFĂȚIȘEAZĂ PE CĂPITANUL VALTER MĂRĂCINEANU: LA DOUĂZECI DE METRI DE REDUTĂ, EL A CĂZUT LUPTÎND EROIC.

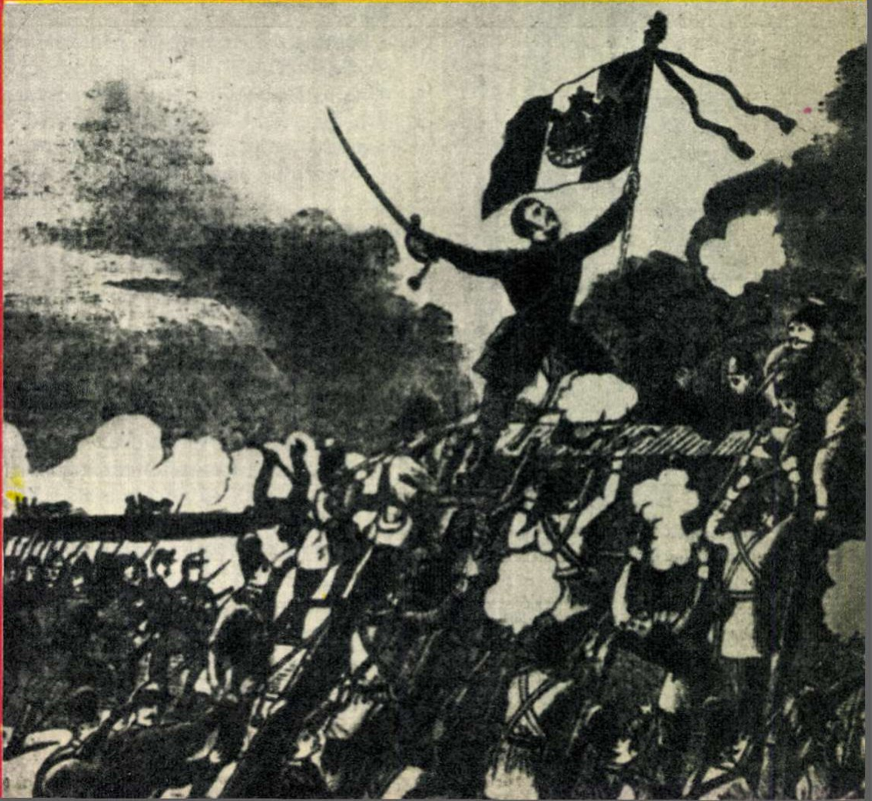

COPII

ȘI PASIUNI

— CE FACI ÎN TIMPUL LIBER?

IAU CUVÎNTUL 500 DE ELEVI NICI UNUL NU RĂSPUNDE: — MĂ PLICTISESC!...

Totul pe scurt. Telegrafic. Avem prea multe de spus și prea puțin spațiu. Am întreprins o anchetă printre cei care nu cunosc plictiseala. O anchetă printre elevi. Cifra lor exactă: 500! La capătul anchetei ne-am ales cu o definiție: lat-o: **TIMP LIBER = TIMPUL PASIUNILOR.**

Rîndurile de față se vor o argumentare.

Să dăm deci cuvîntul faptelor!

PITAGORA II

Așa este poreclit pionierul bucureștean Alexandru Vrancea din clasa a VIII-a a Școlii generale nr. 21. Pasionat matematician. Finalist, anul trecut, la Concursul de matematică al pionierilor și școlarilor.

Cîteva «performanțe» ale lui Alexandru: rezolvă cu multă ușurință probleme de matematică din manualul de clasa... a XI-a! Face «din minte», adică fără creion și hîrtie, înmulțiri de numere de cîte 4 și 5 cifre. A proiectat o mașină de calculat. În sfîrșit, este autorul acestui răspuns emoționant:

— Ah, dacă n-ar fi noaptea, dacă n-ar trebui să dorm, cîte n-aș mai face! Dar și așa, sper ca într-un an, doi să ating nivelul de cunoștințe matematice ale unui absolvent al facultății.

X B 4.

Cifru secret? Nu. Un nume născut dintr-o mare pasiune. Cea pentru electronică. XB4 este un robot vorbitor construit de cercul radio de la Palatul pionierilor. El poate fi folosit ca îndrumător în expoziții, răspunde la întrebări în două limbi, mișcă capul, iar atunci cînd nu cunoaște un răspuns, nu procedează ca unii elevi, spunînd: «știu, am învățat, dar, a naibii memorie!, uite că mi-a jucat o festă...» Nu. E foarte, cum se spune, **Fair play.** Face să i se aprindă un beculeț și toată lumea știe că XB4 nu poate răspunde.

Printre constructorii robotului pionierii Dima Vlad, Teodorescu Mihai și Dan Liviu. Aceștia și destui alții au «pontat» fișa de prezență la munca de proiectare și asamblare a robotului care totalizează mii de ore.

— Vă plictisiți, băieți?

— Vai ce glumeț sînteți, tovarășe reporter!

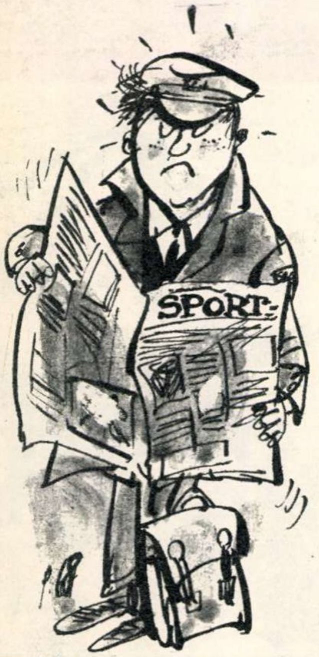

«Rapidul» a mincat bătaie... «Steaua» a pierdut la limită... «Dinamo» la fel... Cred că e cazul să-mi aleg o meserie mai serioasă!!!

POETA

Nu te supăra, Ileana, că vrînd să vorbesc despre tine am dat acestui mic capitol numele de mai sus. Tu, modestă, te intitulezi «începătoare». Este adevărat. Ai început să scrii poezii abia de doi ani, dar nu credem că are rost să socotim pasiunile după filele rupte din calendar...

Pioniera Ileana Gali, din clasa a VIII-a a Liceului nr. 25 din Capitală își închină mereu orele timpului ei liber dificilelor, dar atît de emoționantelor călătorii spre planeta poeziei.

Iată un popas al Ilenii pe o... stea:

«FRUNZA
De pe ramurile verzi ale teiului
s-a desprins o frunză:
palidă, ușoară, tăcută.
A plutit o vreme între cer și pămînt,
întrebîndu-se mirată unde va ajunge.
Era atît de trist zborul ei pierdut,
încît o fetiță și-a simțit
sufletul greu.
O picătură răzleață de ploaie
i s-a rătăcit pe obraz.
Fetița a crezut că-i o lacrimă
pentru frunza căzută.
A șters-o ușor cu mîna,
întorcîndu-se apoi la păpușile ei...»

MÎINI DE AUR

Cît timp le-a trebuit oare pionierilor din cercul mîinilor îndemînatice de la Școala generală nr. 4 Fetești-Ialomița ca să țeasă cu atîta migală costume naționale pentru 10 perechi de dansatori, astfel încît la faza a doua a Festivalului cultural-artistic al pionierilor și școlarilor, echipei de dansuri să nu-i lipsească nici măcar o... mărgică de la ie? Și cît timp oare le-a trebuit elevilor de la Școala generală nr. 4 din Oradea ca să pregătească o expoziție de lucruri de artizanat cuprinzînd, printre altele, 16 costume naționale specifice județului Bihor, straițe din fire de cînepă, ștergare înflorate cu arnici?

Dacă există ani-lumină, de ce n-ar exista și ani-pasiuni?

Cred că timpul acestor copii cu o asemenea unitate de măsură trebuie calculat...

ȘUT! GOL! 2 -0 PENTRU NOI!

Un titlu inspirat de bucuria copiilor de a juca fotbal. Mii, zeci de mii de copii joacă fotbal, alegînd nume din palmaresul marilor ma-

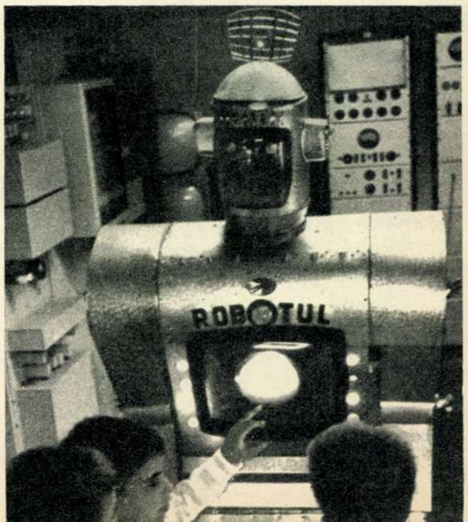

de OCTAV PANCU-IAȘI

eștri ai balonului rotund: Pele, Eusebio, Mazzolla. Dar despre pionierul Ion Batachiu, înaintașul care în recentul meci al reprezentativelor Școlii generale din București și Cluj a fost «cel mai bun din 22» însuși Gheorghe Constantin, atacantul de la «Steaua» supranumit și «profesorul», spune: «e un jucător de mare viitor. E fantastic cît de tehnic și de spectaculos joacă!»

— Cît timp te antrenezi, Ioane?

— După lecții, tot restul timpului. Fotbalul cere perseverență, răbdare și iar răbdare și perseverență.

PASIUNI... PASIUNI... PASIUNI

De pildă: pasiunea pentru filatelie... Copiii din Constanța au deschis o expoziție de filatelie și cu acest prilej au editat un timbru și un plic cu «prima zi de emisiune»... De pildă: pasiunea pentru cercetarea monumentelor istorice. Mirela Cernușescu din clasa a V-a a Liceului nr. 39 a condus, de curînd, o adevărată expediție la milenara cetate Tibiscum de lîngă Caransebeș... Și din nou, de pildă: pasiunea pentru muzică și balet, pictură și sculptură, botanică și zoologie, chimie și fizică, geografie și meteorologie...

Despre toate foarte pe scurt într-un dialog telegrafic:

— Vă plictisiți copii?

— Niciodată.

— Ce faceți în timpul liber?

— Multe... nespus de multe...

ROZETELE „Cutezătorii"

O zi obișnuită de primăvară. Razele soarelui trezesc la viață firele de iarbă, gîzele.

Liniștea satului este spartă de concertul păsărelelor, de murmurul apei Borșa împletită cu larma unui grup de elevi care urcă plini de voie bună pe cărarea din tîrg, pe coasta dealului, spre ruinele cetății lui Gelu.

Un vînt ușor adie de la apus mîngîind cu aripele lui fețele copiilor, gălăgioși și grăbiți.

La ora 14.00 ne aflăm la ruinele cetății.

Tovarășul comandant ne vorbește cu multă însuflețire despre Gelu și voievodatul lui, despre faptele sale vitejești. Se recită apoi poezia «Moartea lui Gelu», se cîntă «Trei culori», «Deșteaptă-te române» și «Imnul eroilor». Gelu ca și alți eroi de odinioară sînt vii în sufletele noastre.

După ce luăm masa, ne odihnim puțin și-apoi pornim spre casă. În drum culegem flori și insecte pentru ierbarele și insectarele noastre.

La ora 17.00 ajungem acasă. Curios: pofta de mîncare este mult mai mare ca de obicei.

Așa se încheie activitatea pionierească din ziua de 18 aprilie 1968, a celor 33 de pionieri și școlari ai clasei a VI-a A de la Școala generală din comuna Borșa, jud. Cluj.

TUTILĂ NICUȘOR
clasa a VI-a A
Șc. generală Borșa — Cluj

Odată lansat, concursul nostru a și găsit zecile, sutele de participanți și simpatizanți entuziaști. Unii ne-au scris chiar din primele zile de după apariția regulamentului și premiilor concursului (vezi nr. 16 al revistei noastre). Pe alții îi așteptăm încă. Oricum, de fiecare dată cînd deschidem un plic cu mențiunea «Pentru Rozetele Cutezătorii», inima noastră bate mai cu putere, mai emoționată. Ce vești interesante ne va aduce pătratul miraculos al foii de hîrtie pe care ni-l trimite corespondentul nostru? Va fi acest corespondent, al cărui nume îl citim acum pentru prima oară, ziaristul, publicistul de renume de mîine? Că este un prieten de nădejde al revistei o știm în mod sigur: dovada cea mai bună — corespondența pe care n-a uitat să ne-o trimită din timp. Păcat că spațiul nostru pentru acest dialog este atît de restrîns!

ARUNEANU EUGEN — *București*. Este interesant reportajul tău din Delta Dunării. Descrierea frumuseților naturale din acest colț de țară ne-a surprins plăcut. După cinci pagini de descrieri de natură însă, am fi dorit măcar una, tot atît de interesantă, și despre oamenii Deltei. Un reporter adevărat mai ales sufletul oamenilor caută să-l descopere.

FLOREA ELISABETA — *clasa a VIII-a. Șimleul Silvaniei*. În locul reportajului de la un carnaval din anul 2968 în București, preferăm, în spiritul regulamentului pentru concursul nostru, un reportaj de la un carnaval adevărat din anul 1968, mai ales dacă acesta ar fi organizat de pionierii și școlarii de la Școala generală din Șimleul Silvaniei.

BUN ELENA, *clasa a VII-a, comuna Zădăreni, județul Arad*. Din poezia ta, inspirată din viața de școală, strofa a doua ne-a plăcut cel mai mult pentru multa gingășie pe care ne-o sugerează:

«Și s-a aprins obrazul de sfială
Cînd am văzut pe-ntîiul meu caiet
O gărgăriță mare, de cerneală,
Cu piciorușe-zeci, crescînd încet.»

Au mai trimis corespondențe interesante pentru «**ROZETELE CUTEZĂTORII**»: **OPRIȘAN SEVER,** *clasa a VIII-a, Covasna, județul Covasna;* **COMARNESCU CĂLINA,** *clasa a V-a C, Liceul «Ioan Slavici», Arad;* **DINU I. VASILE,** *clasa a VII-a C, Școala generală Moreni* și alții.

Amicul Rozetelor

Fără cuvinte...

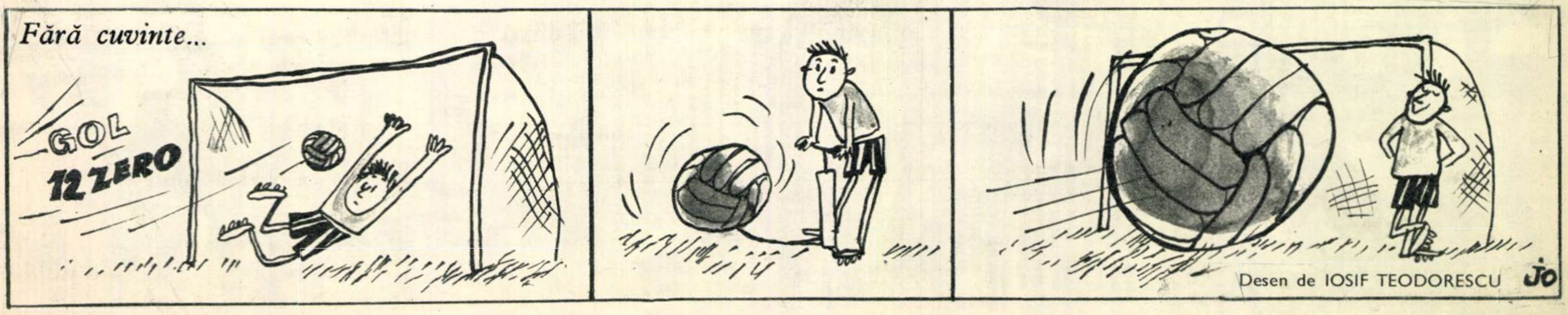

Desen de IOSIF TEODORESCU

12 ORE PRINTRE DACI ȘI ROMANI LA GHELAR

①

②

O POSIBILITATE FANTASTICĂ... TRANSFORMATĂ ÎN REALITATE

Pornind de la adevărul științific potrivit căruia imaginile tuturor lucrurilor, ființelor și întîmplărilor de pe Pămînt se deplasează în spațiu cu viteza luminii, unii autori de povestiri științifico-fantastice susțin că dacă cineva ar decola de pe planeta noastră și-ar zbura spre stele cu o viteză mai mare de 300 000 km pe secundă (!) ar avea fantastica posibilitate să vadă, ca pe un ecran de cinematograf, toată istoria omenirii. Astfel, ar vedea «cu ochii lui» cum arătau în realitate Kheops, Khefren și Mykerinos, vestiții faraoni egipteni, cum au fost construite piramidele lor, ar asista la bătălia dintre oștile lui Alexandru Macedon și cele ale lui Por Împărat, ar dezlega taina misterioasei Atlantide, l-ar vedea pe Sinan Pașa cum cade de pe pod în smîrcurile de la Călugăreni...

Ce n-ar da, oricine, să poată să «vadă», la alegere, fapte și evenimente petrecute cu sute, ba chiar cu mii de ani în urmă! Dar cum să zbori cu o viteză mai mare decît cea a luminii în spațiul cosmic, cînd cele mai rapide rachete nu realizează încă decît 11—12 km pe secundă? Cu toate acestea niște copii, nici mai mari, nici mai mici decît voi, au reușit să transforme în realitate această posibilitate fantastică, făcîndu-ne martorii unor întîmplări petrecute cu aproape 2000 de ani în urmă pe pămîntul nostru,

③

④

făcîndu-ne cunoştinţă cu eroi intraţi în istorie şi legendă.

SÎNTEM ÎN 106 SAU ÎN 1968

...O duminică de aprilie. Iată Sarmizegetusa, şi iată-l şi pe Decebal petrecînd împreună cu căpitanii săi. Un călăreţ, cu calul în spume, năvăleşte în cetate şi i se-nfăţişează grabnic. «Romanii! Vin ca frunza şi iarba!»

...Oştile duşmane stau faţă în faţă, în apropierea cetăţii. Deocamdată le desparte, încă, o poiană cu iarba crudă. Dacii, în pitoreştile lor costume de munteni, aşteaptă tăcuţi şi încruntaţi, cu săbiile goale şi ameninţătoare. Arcaşii încearcă strunele arcurilor, nerăbdători să dea drumul săgeţilor neiertătoare. În tabăra romanilor e zarvă. Ostaşii, în mantii purpurii şi cu coifuri împodobite cu pene, îşi lovesc scuturile cu mînerele săbiilor şi strigă, se îmbărbatează unii pe alţii. Apoi... un semn, dat de însuşi Împăratul Traian care-şi struneşte cu greu bidiviul ce-l poartă prin faţa legiunilor ce pornesc la atac. În aceeaşi clipă, un strigăt de luptă, al lui Decebal, şi dacii zvîcnesc şi ei în întîmpinarea duşmanilor. Şi iată-i, s-au întîlnit. Săbiile se încrucişează, lovesc în scuturile zornăitoare, se-nfing în piepturi. Săgeţile şuieră şi trezesc strigăte de durere. Iarba crudă a poienii e strivită sub tălpile luptătorilor şi copitele cailor, îmbrăţişează trupurile celor căzuţi şi mîngîie obrajii înfierbîntaţi ai răniţilor. Romanii cad precum iarba cosită. Cad doi, dar alţi trei le iau locul. Vin şi nu se mai termină. Dacii se luptă ca leii, dar rîndurile lor se răresc văzînd cu ochii... Romanii pătrund în cetate şi numaidecît focul începe s-o cuprindă.

ELEVI CU IMAGINAȚIE

După cum spune istoria. acest ultim război dintre daci şi romani a avut loc între anii 105—106 e.n. Şi totuşi noi l-am văzut, am fost martori la desfăşurarea lui, cu toate că nu ne-am aflat în cosmos, la nu ştiu cîte mii de ani lumină, ci pe o poiană de la marginea comunei Ghelar, lîngă Hunedoara. «Dacii» şi «romanii» n-au fost alţii decît elevii de la Şcoala generală din această localitate. Îndrăgostiţi de istorie şi dispunînd de o fermecătoare imaginaţie, iniţiatorii acestei evocări glorioase din istoria poporului nostru sînt pionierii, elevii, profesorii şi învăţătorii de la această şcoală, printre care Ioan Şeu, comandantul unităţii, a avut rolul principal. Le-au trebuit multe zile de muncă pînă au întocmit scenariul, pînă au reuşit să-şi confecţioneze costumele. În schimb, ce minunată lecţie de istorie pentru cei peste 300 de «daci» şi «romani», precum şi pentru alte cîteva sute de colegi, săteni, părinţi, rude, prieteni, martori ai desfăşurării acestei frumoase acţiuni pionereşti.

Corespondenţă de la trimişii noştri speciali:
CONSTANTIN DIACONU
ŞI GRIGORE PREPELIŢĂ

⑤

1: La Sarmizegetusa stă mîndru «Decebal» (Alic Bebe, clasa a VIII-a).

2: Deocamdată e linişte şi pace pe pămîntul Daciei. Arcaşii însă exersează, întrecîndu-se în concursuri.

3: «Împăratul Traian» (Dobre Ion, clasa a VIII-a) şi ostaşii săi... pozînd fotoreporterului nostru înainte de începerea «bătăliei».

4. Vin «romanii»! Nu sînt ei chiar cîtă frunză şi iarbă, însă oricum, destui ca lupta să fie spectaculoasă.

5: Vom «muri» sau vom «învinge»! — par să spună aceşti «daci» aflaţi faţă în faţă cu «duşmanii» lor.

6: Şi fetele au luat parte la această «bătălie». Îl vedeţi pe atleticul şi frumos costumatul «roman» din centrul fotografiei, care mînuieşte cu atîta dexteritate sabia şi scutul făcînd pîrtie printre «daci»? E... pioniera Manea Mihaela.

⑥

Foto: ION VODĂ — Valea Oltului

Plaiuri

de **ALEXANDRU ANDRIȚOIU**

Cunosc un colț de țară de-o frumusețe rară,
Priviți-l așadară cu ochii larg deschiși —
Pe vîrful Omul, vulturi semeți se ridicară,
Miresme se vărsară-n Poiana cu Narciși.

Cunosc alt colț de țară pe Iza cea sprințară
Și-apoi la vale iară,-n pometuri, prin Oaș
Culcat în fîn, ca-n carte citești în zarea clară
Pe unde scăpărară-n istorii uriași.

Cunosc și-o temelie de țară seculară:
E Dunărea albastră ce are-n ape cer.
Străbunii se luptară, urmașii se-avîntară
Să scoată foc și pară la Porțile-i de Fier.

Cunosc și-alt colț de țară la marea legendară
La care vin și pleacă, vapoare cu-avuții —
Talazuri ca-n fanfară la țărmii ei cîntară
Pe unde litoralu-i cu perle și mîndrii.

Și iată bunăoară, cît este țara țară,
Splendori ca-ntr-o brățară se-adună, se-mpletesc.
Vestită înăuntru, vestită în afară,
Socialistă țară sub steagul românesc.

Căci comuniști arară în brazda milenară
Să crească flori de purpur, recolte de iubiri;
Luminile dansară pe glia noastră clară
Și-n suflete creară tărîm de fericiri.

EROI au fost EROI sînt încă

de COLONEL TRAIAN UBA

Poate că n-aș fi iubit cu atîta pasiune ostașul, dacă eu însumi n-aș purta cu mîndrie haina militară.

Poate că n-aș fi cunoscut temeinic sufletul ostășesc, dacă eu însumi n-aș avea acest suflet.

De un sfert de veac trăiesc împreună cu ostașii țării și creștem la sînul matern al patriei noastre, România.

De două milenii istoria noastră, de-a lungul veacurilor, a conferit noțiunii de ostaș înțelesul de om al datoriei față de țară, căreia el îi jură pe steag devotament fără șovăire.

O, și de cîte ori n-a înălțat ostașul român, mai presus de orice, crezul sfînt al datoriei față de patrie!

Pe pămîntul nostru, traiectoria virtuților ostășești începe de la daci, Sarmizegetusa, și urcă prin vreme la Posada și Rovine, la Podul Inalt și Dealul Spirii, la Plevna și Grivița, la Mărășești și Oituz ori la Băneasa și Carei, înscriind în istorie, emoționante virtuți și înalte pilde de eroism.

E o certitudine, dar și o mîndrie, să fii ostaș al României Socialiste.

Cînd l-am cunoscut îndeaproape, la Băneasa, în tranșeele din jurul Bucureștilor, ostașul român avea sufletul plin de o ură sfîntă: blestema de moarte dușmanul hitlerist cotropitor, care călcase peste flori și grădini, peste viață și dragoste.

Am pornit împreună cu el, la semnalul partidului comunist, și-n acel sfîrșit de august 1944 am țîșnit în istorie, despicînd întunericul și purtînd soarele libertății pe umeri — pînă la Carei — și de acolo mai departe, pînă la victoria finală asupra fascismului. Apoi ne-am întors, după Ziua Victoriei, cu soarele revărsat în steaguri, și am defilat pe sub Arcul de Triumf, întîmpinați cu florile recunoștinței întregului popor.

De atunci și pînă astăzi ne dăruim, neprecupețit, brațul și inima vieții de cazarmă, cîmpurilor de aplicații, instruindu-ne pentru a fi gata oricînd să apărăm cuceririle revoluționare ale poporului.

An de an, cresc în armată flăcăi cu biografii impresionante.

După ce-și fac datoria sub faldurile drapelului tricolor, părăsesc cazarma zburînd cu aripi puternice și tinerești pe întreg cuprinsul țării și, alături de întregul popor, înalță tot mai sus edificiul României Socialiste.

Un alt contingent tînăr vine atunci în cazărmi.

Un alt ostaș, și totuși parcă e același, intră în ritmul vieții militare.

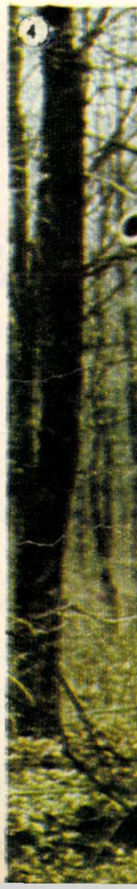

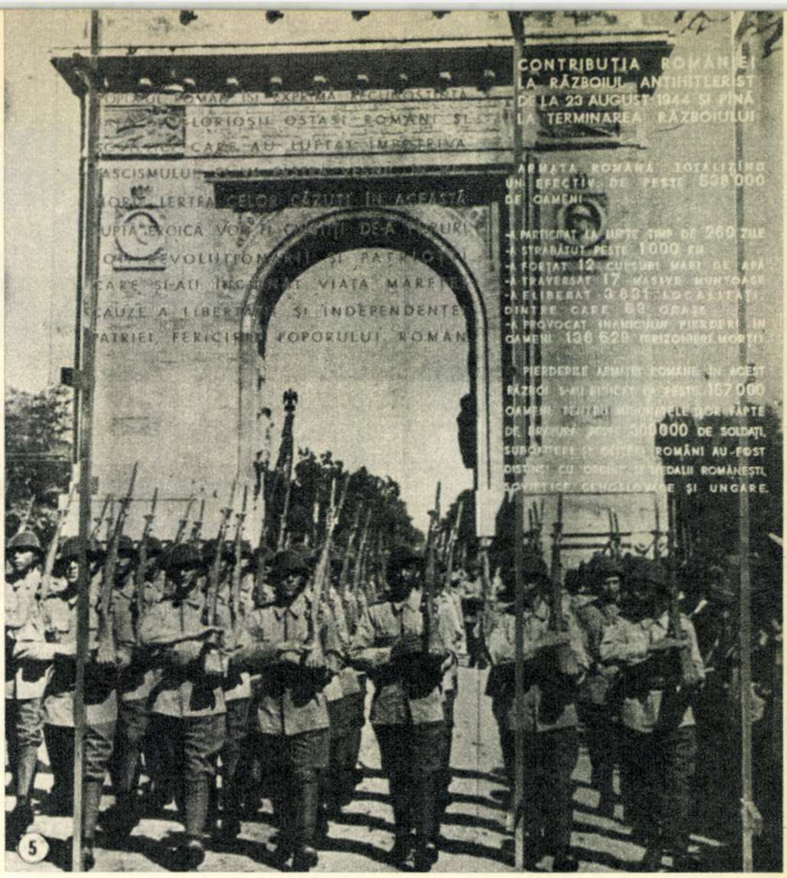
CONTRIBUȚIA ROMÂNIEI
LA RĂZBOIUL ANTIHITLERIST
DE LA 23 AUGUST 1944 ȘI PÎNĂ
LA TERMINAREA RĂZBOIULUI
ARMATA ROMÂNĂ TOTALIZÎND
UN EFECTIV DE PESTE 538 000
DE OAMENI
-A PARTICIPAT LA LUPTE TIMP DE 260 ZILE
-A STRĂBĂTUT PESTE 1000 KM
-A FORȚAT 12 CURSURI MARI DE APĂ
-A TRAVERSAT 17 MASIVE MUNTOASE
-A ELIBERAT 3831 LOCALITĂȚI
DINTRE CARE 53 ORAȘE
-A PROVOCAT INAMICULUI PIERDERI IN
OAMENI 136 629 (PRIZONIERI, MORȚI)
PIERDERILE ARMATEI ROMÂNE IN ACEST
RĂZBOI S-AU RIDICAT LA PESTE 167 000
OAMENI
ROMÂNI AU FOST
MEDALII ROMÂNEȘTI
ȘI UNGARE
5

Oricare ar fi arma, oricare i-ar fi biografia, tînărul ostaș străbate ca și predecesorul său tainele ostășești, în condiții specifice, sub soare și sub stele, pe vînturi și ninsori, prin păduri și cîmpii, în aer și pe apă, veghind lumina țării noastre dragi.

Am cunoscut în iarna trecută un tanchist, caporalul Eftimie, care, pe un viscol puternic, a remorcat o autosanitară cu o femeie grav bolnavă dintr-un sat înzăpezit. A străbătut nămeți și troiene de zăpadă cale de 20 de kilometri cu tancul, pînă într-un oraș, la spital. Fără tanchist, femeia ar fi murit fiindcă n-ar fi ajuns la timp pe masa de operație.

Am cunoscut astă-vară un scafandru militar, sergentul Cristea, care a scos cu riscul vieții din mare o veche mină hitleristă, în dreptul Eforiei Nord. De peste două decenii dușmanul o plantase în calea vapoarelor, dar furtunile și valurile o împinseseră aproape de plajă. O echipă de ostași geniști au desfăcut focosul făcînd mina inofensivă. Miile de turiști au populat din nou plaja și apa mării.

Am văzut de curînd ostași la o aplicație, în munți. Peste creste bătea un viscol alb. Șoselele urcau în serpentină. Cercetașii, în halate albe, zburau pe schiuri comunicînd prin radio cu subunitățile. Și subunitățile cu tancuri și mașini, cu tunuri și rachete antitanc, mărșăluiau în miez de noapte către linia de contact cu adversarul. Frig, ore de nesomn, nervi încordați, pleoape grele, mîini înfrigurate pe leviere și volane, hărți străbătute cu creioane roșii și albastre.

Și nimeni, în această concentrare fizică și psihică, n-a ațipit măcar o clipă. M-a emoționat în acele momente un radist de pe o autostație care, într-o clipă de răgaz, pauza dintre două mesaje, privind pe fereastra mașinii și văzînd ostașii la atac peste creste, a început să cînte dintr-o dată.

Eroi au fost! eroi sînt încă
Și-or fi cît neamul românesc
Căci rupți sînt ca din tare stîncă
Românii ori și unde cresc.

Orice cuvînt adăugat ar fi de prisos. Ar diminua frumusețea noțiunii de ostaș, atît a veteranilor, cît și a celor care sînt acum sub arme sau care or să vină...

Fotografii de VIRGIL ULIERU

* * *

1 — PENTRU A DEPRINDE MĂIESTRIA ARMELOR E NEVOIE DE MULTĂ VOINȚĂ ȘI PRICEPERE DE CARE OSTAȘII NOȘTRI DAU DOVADĂ LA FIECARE ORĂ DE INSTRUIRE.
2 — ARMAMENTUL MODERN CERE O MÎNUIRE SIGURĂ ȘI RAPIDĂ.
3 — DE FELUL ÎN CARE ACEST GENIST ÎȘI VA ÎNDEPLINI MISIUNEA VOR DEPINDE MULTE REUȘITE ALE TOVARĂȘILOR SĂI DE ARME.
4 — TANCURILE! ÎN FAȚA LOR CELE MAI GRELE OBSTACOLE DEVIN UȘOR DE TRECUT.
5 — O FOTOGRAFIE DOCUMENT CARE VA EMOȚIONA MEREU GENERAȚIILE CE VOR VENI: OSTAȘII ROMÂNI TRECÎND PE SUB ARCUL DE TRIUMF, LA ÎNTOARCEREA VICTORIOASĂ ÎN PATRIE, DUPĂ CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL.

* * *

(Urmare din pag. 3)

PAGINI DE GLORIE

niei la Ungaria, revendica libertatea cuvîntului și a scrisului, cerea garantarea libertății personale și a dreptului de întrunire. Alte articole se refereau la dezvoltarea învățămîntului în limba română — prevăzîndu-se, între altele, crearea unei universități românești — și de asemenea la problema organizării militare a românilor din Transilvania.

Revendicările zecilor de mii de participanți pe cîmpia Blajului au oglindit nu numai năzuințele și țelurile românilor transilvăneni, ci ale întregului popor român, dornic de a-și dobîndi eliberarea socială și națională, unirea deplină a ținuturilor românești. Programul adoptat în adunarea de la Blaj, ca de altfel întreaga luptă revoluționară a pașoptiștilor — moldoveni, transilvăneni și munteni — au creat premize temeinice pentru marile evenimente istorice care au urmat: Unirea principatelor din *1859*, cucerirea independenței în *1877*, înfăptuirea statului național unitar și neatîrnat românesc în *decembrie 1918*, definitiva eliberare națională și socială a țării o dată cu alungarea fascismului în *1944* și abolirea monarhiei în *1947*. În zilele acestui început de mai, cînd aniversăm de asemenea, proclamarea independenței de stat a României și victoria asupra fascismului, măreața Adunare de la Blaj, de acum 120 de ani, apare în toată strălucirea sa ca un eveniment de o excepțională însemnătate în istoria României.

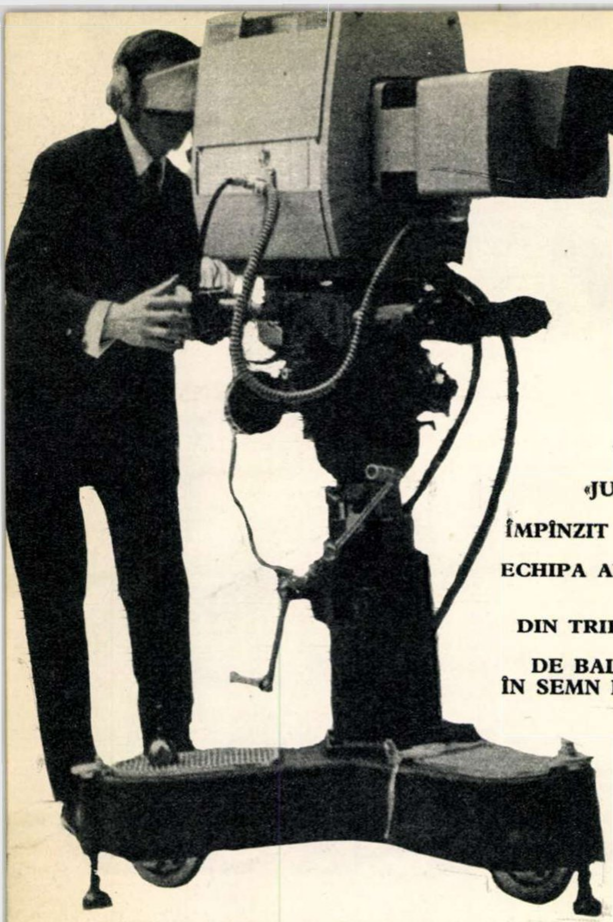

CURCUBEUL ELECTRONIC

«JUCĂTORII ÎN TRICOURI GALBENE AU ÎMPÎNZIT GAZONUL PROASPĂT, ÎN TIMP CE ECHIPA ADVERSĂ, ÎN TRICOURI ALBASTRE, TRECE ÎN APĂRARE. DIN TRIBUNĂ A FOST LANSAT UN BUCHET DE BALOANE MULTICOLORE, ÎN SEMN DE SIMPATIE PENTRU ECHIPA...» TELESPECTATORUL ASCULTĂ TEXTUL DE MAI SUS PRIVIND DESENUL SOBRU, ÎN TOATE NUANȚELE DE CENUȘIU, AL IMAGINII TELEVIZATE ȘI VISEAZĂ LA...

DESCOPERIREA CULORII

La apariția lui, cinematograful a făcut o impresie atît de puternică, încît bunicii noștri își mai amintesc și astăzi cu cîtă spaimă au văzut prima oară venind peste cei din sală trenul de pe ecran. Unii dintre ei vor mărturisi că la vederea monstrului de metal care se rostogolea asupra spectatorilor și-au părăsit locurile și au rupt-o la fugă. În clipa marii emoții uitaseră că se află la un spectacol inofensiv și nici gînd să observe că imaginii cinematografice îi lipsea, între altele, culoarea. După cîteva decenii, cînd filmul devenise de mult un element obișnuit al vieții zilnice, pelicula în culori avea să-i înnoiască registrul de posibilități.

Și iată că un nou cuceritor s-a arătat la orizont: televiziunea. Cu pași gigantici, noul pretendent la sufragiile publicului a cucerit continentele. Farmecele sale erau atît de multiple, încît nu toată lumea a observat că și micului ecran, atît de fidel naturii, îi lipsea ceva ca s-o redea și mai verosimil. Abia cînd, în urmă cu cîțiva ani, în Statele Unite și în Japonia au început emisiunile televiziunii în culori a devenit limpede pentru fiecare că televiziunea «clasică» era deficitară. Lumea imaginilor în alb-negru se apropia de declin.

DISCUL LUI NEWTON CORECTAT

Fiecare a învățat la fizică: un disc acoperit cu toate culorile curcubeului și rotit cu viteza ne apare alb. Iar multimilenara artă a compunerii culorilor ne învață la rîndu-i că din roșu, albastru și galben pot fi obținute toate celelalte componente ale curcubeului.

În cazul televiziunii însă avem de-a face cu lumină. Iar lumina colorată se amestecă după alte legi. În cazul ei pentru a obține toate culorile, chiar și albul, trebuie să se pornească de la albastru, verde și roșu.

De aci pînă la televiziunea în culori nu-i decît un pas. Într-adevăr, dacă putem obține orice culoare pornind de la trei dintre ele, pentru a realiza pe micul ecran imaginea curcubeului nu rămîne decît să avem... trei televizoare: cîte unul pentru fiecare culoare de bază! Acesta și este principiul televiziunii în culori.

Să exemplificăm pe baza sistemului francez SECAM. Aparatul de luat vederi este astfel conceput încît curcubeul surprins este pe loc descompus, cu ajutorul filtrelor, în trei componente corespunzînd culorilor albastre, verzi și roșii ale imaginii inițiale. Transformate în semnale electronice, aceste trei imagini își pornesc voiajul prin eter. Ingeniozitatea creatorului SECAM a făcut ca acestea, trei la număr, să fie purtate de numai două semnale electronice, fiecare jucînd un rol dublu. Primul este purtătorul imaginii în alb-negru, destinate televizoarelor obișnuite, și în același timp a laturii verzi a imaginii colorate. Al doilea semnal poartă, pe rînd, cîte un «punct» al imaginilor în albastru și roșu. Nu rămîne decît ca aparatul să unifice pe același ecran cele trei fluxuri electronice pentru ca imaginea curcubeului să se compună.

A 64 000 000 PARTE DINTR-O SECUNDĂ!

Ecranul televizorului în culori este format din 500 000 de puncte microscopice care, sub acțiunea tirului electronic, dau viață celor trei culori sus-amintite. Punctele sînt aliniate în șiruri succesive albastre, verzi, roșii. La fiecare a 64 000 000 parte dintr-o secundă ecranul este «măturat» în întregime.

Pentru a obține însă o imagine perfectă este necesar ca semnalele verzi, albastre și roșii să apară concomitent pe ecran. În vederea acestui scop ar fi nevoie ca unul dintre semnalele asociate, albastrul sau roșul, să «întîrzie», spre a fi ajuns din urmă de tovarășul său. A fost ideea inginerului Henri de France, inventatorul sistemului SECAM, să realizeze memorarea, timp de a 64 000 000 parte dintr-o secundă, a unuia dintre semnale, folosind un mic cub de cristal. Traversarea acestuia realizează cu precizie amînarea dorită și astfel pentru prima oară o întîlnire are loc... datorită întîrzierii!

Nu-i departe ziua cînd și la noi în țară vom putea distinge, pe ecranul televizoarelor, frumosul efect al tricourilor galbene și albastre pe gazonul verde și nu va fi nevoie de crainic pentru a distinge culorile baloanelor lansate de entuziaștii suporteri. Curcubeul electronic se pregătește de întîlnire.

1

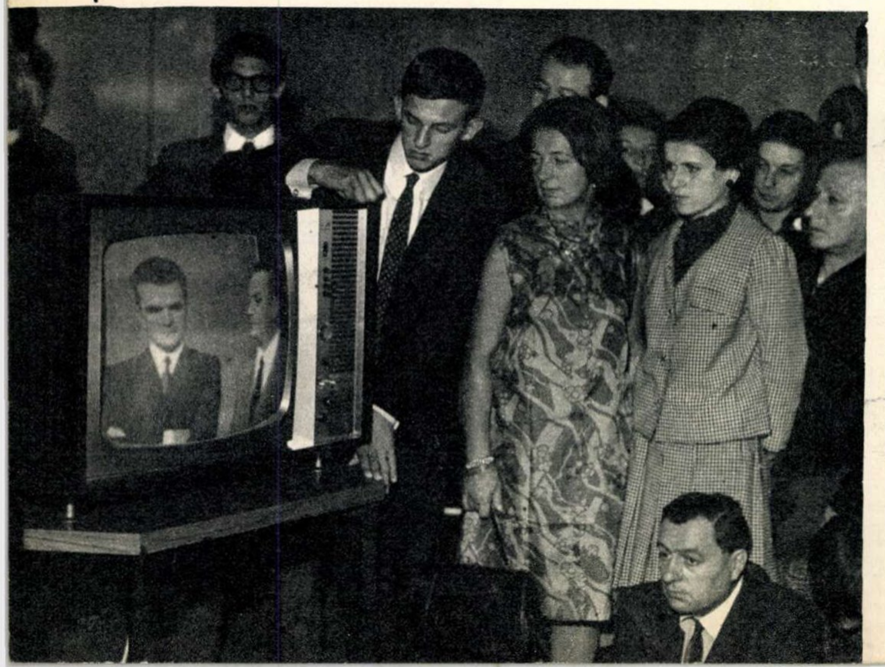

2

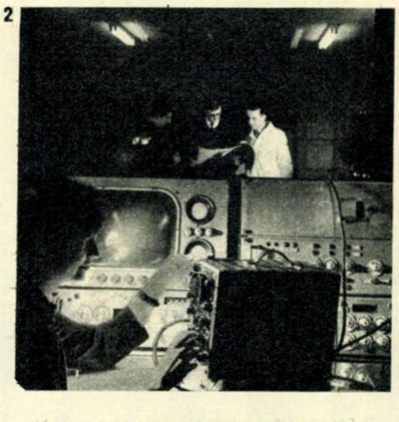

1) O FOTOGRAFIE ISTORICĂ: UN MARE NUMĂR DE PARIZIENI ASISTĂ, ÎN TOAMNA ANULUI 1967, ÎN FAȚA APARATELOR PLASATE ÎN HOLUL RADIOTELEVIZIUNII LA PRIMA EMISIUNE FRANCEZĂ A TELEVIZIUNII ÎN CULORI.

2) INVESTIGĂRILE ROMÂNEȘTI ÎN DOMENIUL «CURCUBEULUI ELECTRONIC» S-AU DESFĂȘURAT ÎN CADRUL INSTITUTULUI POLITEHNIC DIN BUCUREȘTI.

3) SCHEMA COMBINĂRII CULORILOR PE ECRANELE TELEVIZOARELOR NOASTRE DE MÎINE.

4) UNUL DINTRE ENTUZIAȘTII MICULUI ECRAN COLORAT: TÎNĂRUL INGINER GHEORGHE MITYKO, ASISTENT UNIVERSITAR LA CATEDRA DE ELECTRONICĂ APLICATĂ A INSTITUTULUI POLITEHNIC DIN CAPITALĂ.

5) CHIRURGIE ELECTRONICĂ...

CERCETĂRI ROMÂNEȘTI

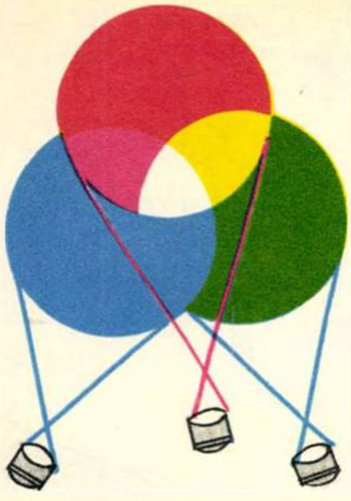

3

Experimentări în domeniul televiziunii în culori se fac și la noi. Astfel, un grup de cercetători de la Facultatea de electronică și telecomunicații a Institutului politehnic din București studiază probleme legate de introducerea televiziunii în culori în țara noastră.

Cei care, în toamna anului 1964, au vizitat Expoziția realizărilor economiei naționale au putut urmări primele emisiuni experimentale de televiziune în culori din România. Imaginile și programul sonor erau transmise de o instalație de emisie realizată de colectivul de cercetători, montată la Institutul politehnic. Întrucît scopul experiențelor era de a studia fidelitatea reproducerii culorilor, imaginile transmise erau formate din figuri geometrice în alb, gri, purpuriu, roșu, galben, verde, albastru și violet. Aceste forme nu reprezentau imaginea unor obiecte captată în vederea transmisiei, ci erau produse pe cale artificială, de către un generator electronic de semnale.

Pe baza experienței acumulate, s-a trecut ulterior la construirea unei instalații de emisie îmbunătățite, în care tuburile electronice au fost parțial înlocuite cu tranzistoare. A mai fost realizată o «cameră», dispozitiv care transformă imaginile de pe filmele cinematografice sau de pe diapozitive în semnale electrice. Noua instalație a permis transmiterea de filme colorate, imaginile fiind recepționate de către televizoare color plasate în anumite puncte de pe teritoriul municipiului București. Cu aceste experimentări se consideră încheiată o fază importantă a cercetărilor în domeniul televiziunii în culori. Vor urma studii legate direct de introducerea ei în România.

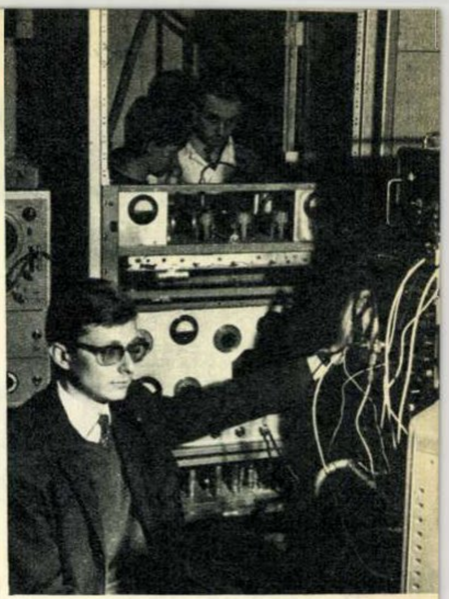

4

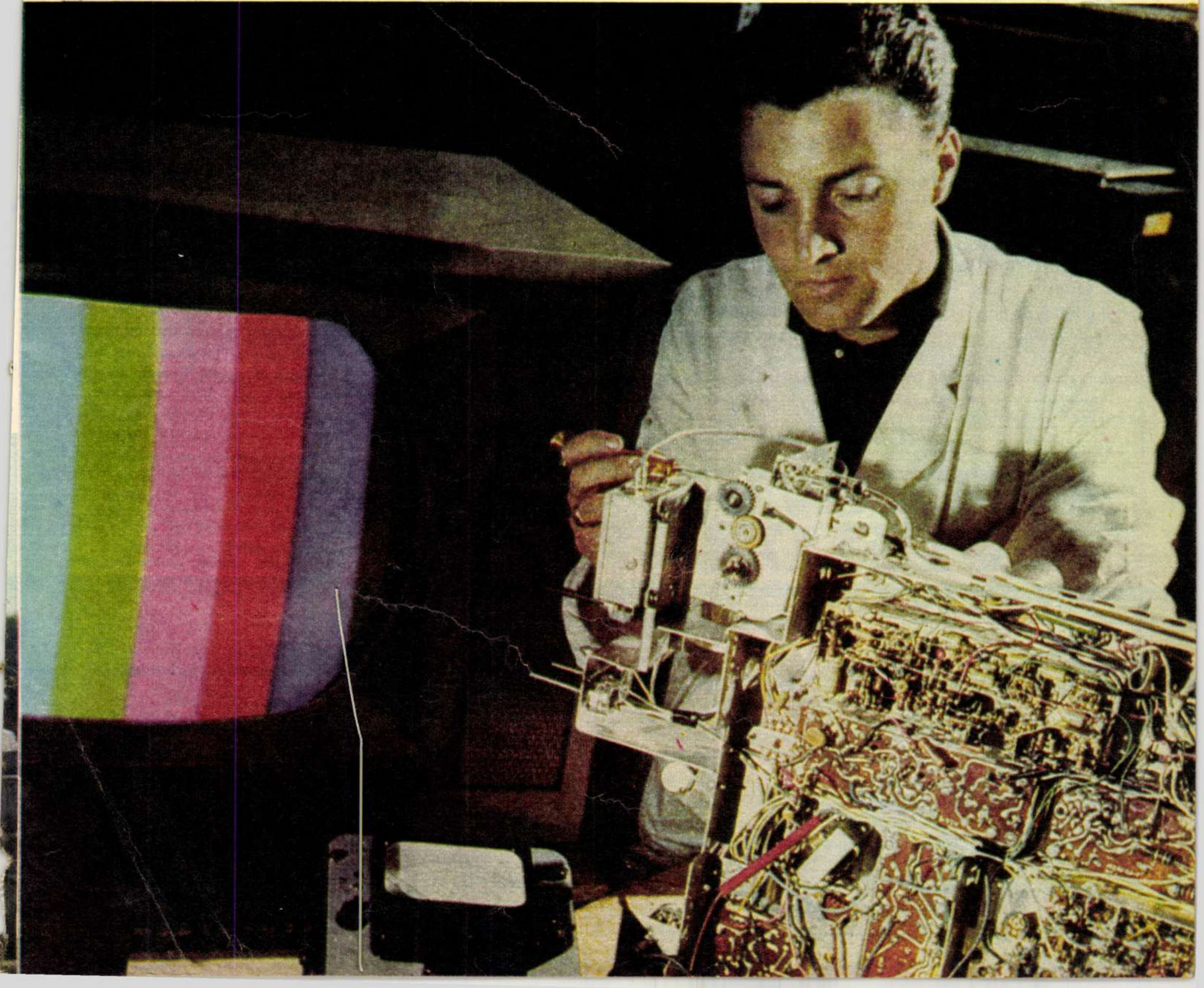

5

TUNURILE DE LA BULZEȘTI

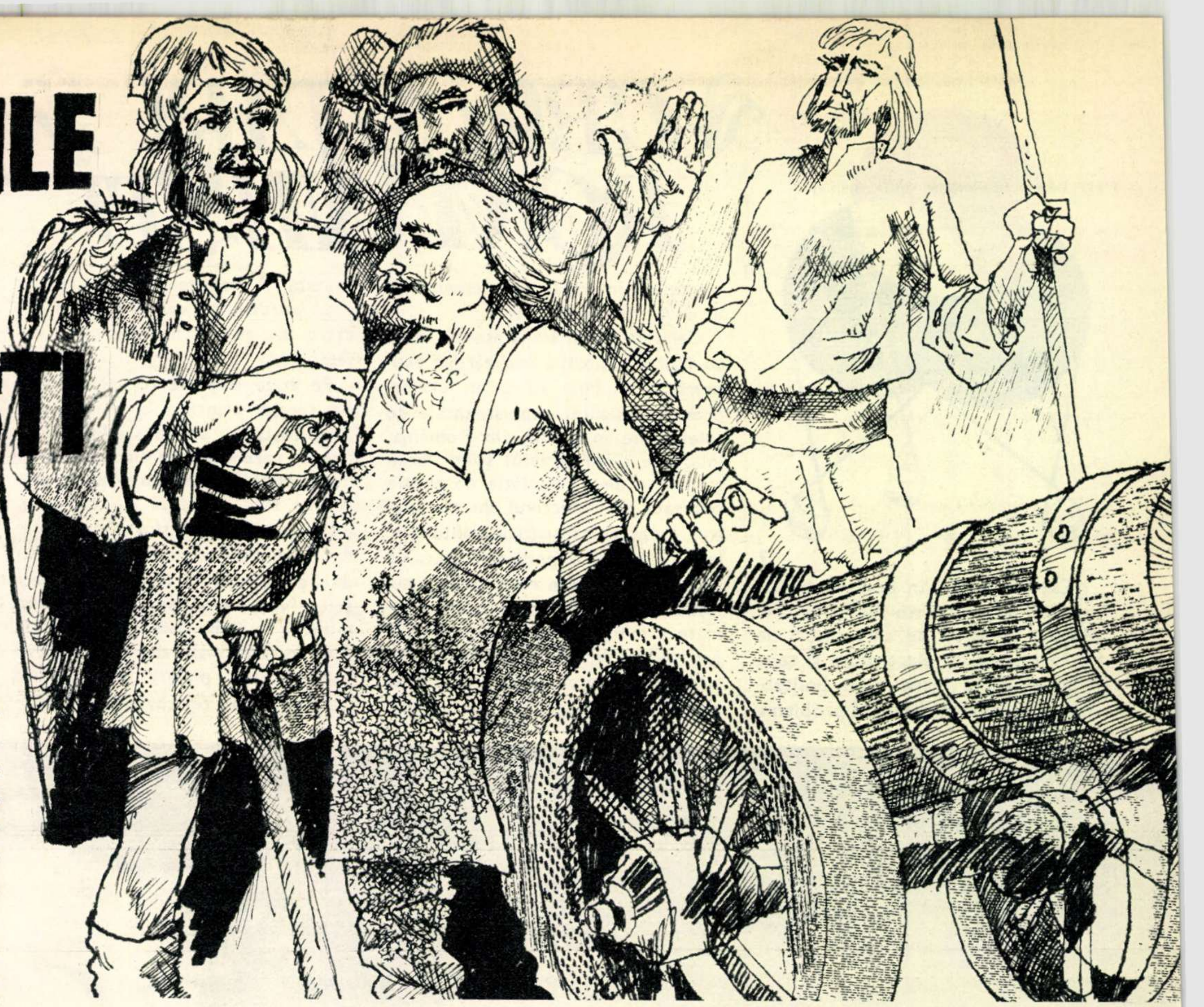

Povestire de

VLAICU BÎRNA

Bunicul nu era un om prea vorbăreț, dar știa multe și uneori seara, cînd ne întorceam de la joacă, nu ne astîmpăram pînă nu-l făceam să ne mai povestească vreo întîmplare din cele de demult, pe care le știa și el din moși-strămoși.

— Bunicule, povestește-ne ceva, l-am rugat noi, nepoții, într-una din acele seri cînd ne întorceam de la joacă de pe coasta Gruiului, cu obrajii roșii de alergătură. Bunicul stătea lîngă vatra de piatră, dezghiocînd știuleți de porumb într-o copaie de lemn.

— Ce să vă povestesc? ne-a întrebat el, cu o umbră de împotrivire în glas, dar noi vedeam că privirile îi rămîneau pironite în jăratecul vetrii, căutînd parcă, în scînteierile lui, firul unor întîmplări care s-au depănat demult și care aveau să învie acum ca o pălălaie de flăcări sbucnite din cenușa vremii trecute.

— Povestea cu tunurile de cireș de la Bulzești, v-am spus-o?

— Nu, am strigat toți într-un glas și ne-am așezat pe lavița de stejar de lîngă perete. Nu scoteam nici o vorbă. Așteptam cu smerenie îndurarea bătrînului. Și îndurarea nu întîrzie.

— Întîmplarea cu tunurile de la Bulzești o știa Maiorul, pe care l-am cunoscut și eu, că a trăit pînă la nouăzeci de ani, începu bunicul. Era de la noi

---

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

Acum șalupa era aproape. Băieții îl vedeau pe Vlad, în cămașa lui albă, cu un binoclu atîrnat de gît, la prova vasului, și-alături de el, pe Spic — care sărea din cînd în cînd, nerăbdător, lătrînd vesel spre cei doi băieți.

Peste cîteva minute, ajutați de cîțiva ostași înarmați, Scatiul și Babușcă urcau pe puntea șalupei militare, acompaniați de lătratul vesel și asurzitor al cîinelui lup.

— Formidabil! spuse Vlad, privind spre barca pe care tocmai un ostaș o lega de șalupă. Pușca și hainele sînt ale lui Chioru?

— Da... răspunse Scatiul rîzînd și strîngîndu-l la piept pe Spic, care i se aruncase în brațe. Am șters-o și i-am lăsat goi pușcă.

— I-ați lăsat? Pe cine? se miră Vlad... Mai era cineva?

— Da, unul Ciupitu, continuă Scatiul. Un om cu fața ciupită de vărsat de vînt.

— Interesant. Ia stați jos și povestiți-mi, băieți. Ați întîlnit pe cineva cu numele de Prințul?

• OSTROVUL LUPILOR • 126

Șalupa militară părăsi balta și-acum zbura pe Dunăre ca o săgeată înspumată. Sus, de pe malurile abrupte și prăvălite, pădurile de sălcii, cerneau în fluviu o ploaie albă și deasă. Mureau rusaliile. Căzînd cu miile în vîrtejurile rotitoare, cu străluciri de sticlă neagră, ele dispăreau din cînd în cînd tîrîte de curenți, în adîncuri. Apoi răsăreau din nou, în lungi dîre cenușii și murdare, azvîrlindu-se într-o cursă fantastică, cu puhoaiele tulburi ale Dunării, ce goneau spre orizontul verde al mării.

— Privește, Babușcă!... Vadul Roșu! spuse Scatiul întinzînd brațul spre niște pereți de lut roșu, înalți și bolovăniți ce se apropiau văzînd cu ochii. Acolo am fost îmbarcați pe remorcher... Nu-i așa?

— Da. Uite și poteca pe care am coborît împreună cu «Prințul», răspunse Babușcă, ținînd palma streașină la ochi. Canalul trebuie să fie pe malul celălalt.

Vlad duse binoclul la ochi și după ce scrută cîtăva vreme malul celălalt al Dunării, năpădit de trestii, zise lăsînd brusc binoclul în jos:

— Nu văd nimic, băieți, nici un canal. Nu cumva v-ați înșelat?

— La semnul meu șalupa să pornească spre malul celălalt, interveni Scatiul, dîndu-l la o parte pe Spic care i se tot urca pe picioare. Tu, Babușcă, numără...

Băiatul începu să numere rar și apăsat ca un metronom.

— Și-acum, spre malul celălalt, spuse Scatiul, acoperindu-și fața cu brațul, în timp ce la un semn al lui Vlad, șalupa își schimbă direcția, tăind valurile spre malul celălalt.

Spic urmărea scena cu urechile ciulite.

— Și acum, la dreapta! strigă Scatiul, spre uimirea lui Vlad, care nu vedea în dreapta lui decît un perete înalt și nesfîrșit de trestii... Și apoi, drept, înainte!

Desen de **ION DEAC - Cluj**

din sat, își avea casa sub Coasta Morii și pe cînd l-am apucat eu surzise de tot. Fusese maior în oastea lui Avram Iancu, la revoluția din patruzeci și opt și de acolo i se trăgea porecla. La mîna stîngă n-avea decît patru degete, cel mare lipsea, îi fusese retezat atunci cînd îi plesnise țeava puștii, pesemne de prea multă încărcătură de buxău... Atunci a fost și povestea cu tunurile, în toamna și iarna una mie opt sute patruzeci și opt. Iancu se întorsese de la adunarea de la Blaj, ținută în luna mai, unde se înfățișase în fruntea a zece mii de moți ca să ceară libertate pentru poporul asuprit de grofi. La adunarea de pe Cîmpia Libertății, acolo la Blaj, vorbise cu însuflețire Bărnuț, arătînd temeiurile de dreptate ale poporului român. Cuvîntarea lui Bărnuț le-a mers la inimă și le-a umplut ochii de lacrămi... Iancu s-ar fi adresat atunci lui Bărnuț și celorlalte capete luminate care se aflau acolo și le-ar fi spus: «Voi rămîneți aici să-i scrieți Dietei și Împăratului hotărîrile poporului, eu mă duc în munți...» Și cum ziceam, Iancu se întorsese în munți și dăduse de veste prin toate satele de pe Arieș și de pe Criș, că va porni rezbel împotriva nemeșilor. S-au ținut adunări la Cîmpeni, la Abrud, la Brad, din toate părțile muntelui se strîngeau pîlcuri de oameni. Faurii din Vidra și din Bucium, cei din Arada și din Hălmagiu, au început să bată fierul pe nicovale și să facă puști și lănci pentru oastea revoluției. Magaziile minelor de aur de la Zlatna și Ruda au fost sparte și s-au cărat de acolo, în tabăra lui Iancu, căruțe întregi de praf de pușcă. Era praful cu care se pușca în piatră ca să se scoată aurul. Un praf grăunțos, căruia i se spunea buxău. Unul din tribunii lui Iancu fusese tunar în oastea împăratului și văzînd sacii de buxău care se descărcau în tabără ar fi spus: «Aistea-s grăunțele cu care îndopam tunurile împăratului. Grăunțe avem destule, păcat că nu-s și tunuri lîngă ele.» Auzind vorba asta, unul din meșterii care lucrau în tabără, pe nume Cocu din Valea Juncului, a spus «lasă că vă fac eu un tun». Cocu știa ca nimeni altul toate meseriile; îl asculta și lemnul și fierul. Era meșter de mori, covaci și rotar, lăcătuș neîntrecut. Oțelele puștii ieșeau din mîinile lui ca din fabrică. Și cu adevărat, în două zile Cocu a făcut un tun: un trunchi de cireș, gros cît omul, ferecat în rafuri de oțel, sfredelit la mijloc, și așezat pe două roți de căruță. A fost încercat în fața lui Iancu și tunul mergea strună, ghiulelele lui băteau la două sute de stînjeni. Atunci Iancu l-a trimis pe Cocu, împreună cu alți fauri și rotari, în satul Bulzești cu poruncă să lucreze zi și noapte la facerea tunurilor. Au ridicat acolo o vatră de covăcie , lîngă un firez mare purtat de apă și toată iarna au meșterit la tunuri. Pădurile de pe hotarul Bulzeștilor și Tomnatecului erau pline de cireși pădureți și de peri sălbatici, lemnul cel mai îndesat și mai tare. Unii tăiau cireșii din pădure, alții îi cărau în vale, lemnarii îi retezau și-i sfredeleau la mijloc cum sfredelești fluierele, faurii îi ferecau în rafturi și uite așa a fost înzestrată cu tunuri oastea revoluției, la patruzeci și opt... De la Bulzești tunurile de cireș și de păr au fost cărate la strîmtorile munților, către Arieș și Criș, acolo unde oștile Iancului întîmpinau armatele nemeșilor trimise să înece în sînge pe cei care-și cereau libertatea și dreptul la viață. Ele au vărsat mult foc în rîndurile dălhăuților care au fost bătuți și alungați din munții noștri. Zice că un nemeș ar fi întrebat:

— Cum se face oare că tunurile de cireș ale lui Iancu au făcut mai mult prăpăd în rîndurile noastre decît tunurile noastre, de oțel, în rîndurile oștenilor lui Iancu?

— Prea bine, i-ar fi răspuns alt nemeș: ei au tunuri de lemn și ostași de oțel, noi avem tunuri de oțel și cătane de lemn!

Ei, iacă, așa a fost cu tunurile de la Bulzești!

• OSTROVUL LUPILOR • 127

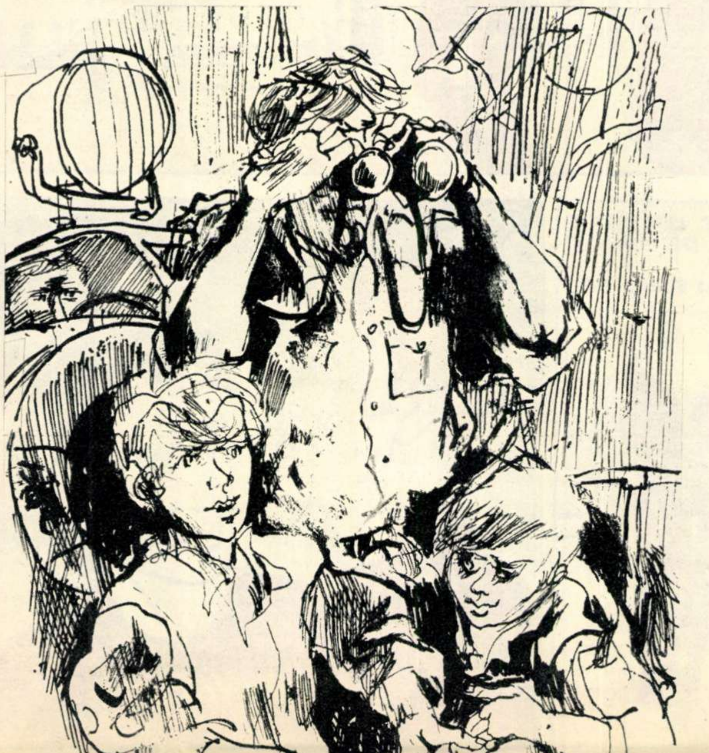

• OSTROVUL LUPILOR • 128

La cîrmă, de după geamul larg al cabinei, timonierul privi întrebător spre Vlad, și apoi strigă, ridicînd nedumerit din umeri:

— Ce facem, tovarășe căpitan? Intrăm în trestii?

Vlad, păru să ezite o clipă, și apoi ridicînd brațul, ordonă:

— Drept în trestii și apoi înainte, timonier! Drept înainte.

Într-un vîrtej de spumă, șalupa o coti brusc și se năpusti cu zgomot în desișurile întunecate și încîlcite de trestii.

O clipă, după aceea, șalupa pătrunse în apa limpede de gheață, a unui canal.

— Formidabil... murmură Vlad, privind uimit pînza de apă ce alerga **sub el. Un canal secret. Va să zică pe aici dispăreau bandiții ca niște năluci cînd îi urmăream pe Dunăre.**

Scatiul ridică capul și făcîndu-i semn lui Babușcă să oprească numărătoarea, se adresă vesel lui Vlad:

— La capătul canalului e un ghiol, o luăm întîi la stînga, și apoi la dreapta, pînă dăm de o cherhana. Acolo e unul Moțatul.

După un sfert de ceas, cei de pe puntea șalupei zăriră răsărind în mijlocul ghiolului o construcție ciudată așezată în apă, pe stîlpi de lemn, și prinsă în setci și năvoade uriașe, desfășurate jur-împrejur, ca într-o gigantică pînză de păianjen. Șiruri de bărci negre, smolite, legate ici și colo de niște araci, se legănau ușor, în plin ghiol, într-o stranie cadență, sub cerul pustiu și încremenit. Nici o mișcare, Cherhanaua, singură în mijlocul apelor, părea grea, ca de plumb.

— Bîrlogul Chiorului este acolo, îi spuse Scatiul lui Vlad, arătînd cu mîna creștetul întunecat al unei păduri ce se ivea la orizont, peste ape. De la cherhanaua asta am avut valurile ca și acum în față. Așa-i Babușcă? adăugă el, întorcîndu-se spre prietenul său, care tocmai făcea un schimb de strîngeri de mînă cu Spic.

(Va urma)

TERRA II

Scenariul: **TUDOR POPESCU**
Ilustrații: **ALBIN STĂNESCU**

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: **RACHETA «LUCEAFĂRUL», ÎN DRUM SPRE ASTEROIDUL R.M.-12 A SALVAT DOI NAUFRAGIAȚI ÎN COSMOS, CARE, DE FAPT, SÎNT DOI BANDIȚI. LA RÎNDUL LOR, CEI DE PE LUCEAFĂRUL SÎNT SALVAȚI DE O RACHETĂ EXTRAPĂMÎNTEANĂ ȘI AJUNG CU TOȚII PE TERRA II, UNDE SÎNT SUPUȘI UNOR EXPERIENȚE MEDICALE.**

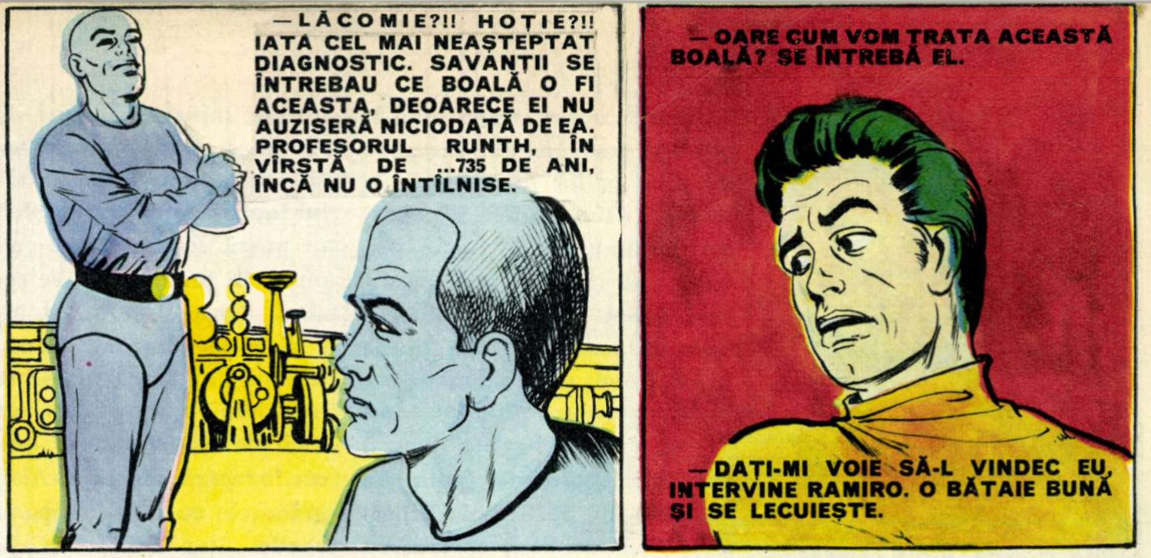
—LĂCOMIE?!! HOȚIE?!! IATĂ CEL MAI NEAȘTEPTAT DIAGNOSTIC. SAVANȚII SE ÎNTREBAU CE BOALĂ O FI ACEASTA, DEOARECE EI NU AUZISERĂ NICIODATĂ DE EA. PROFESORUL RUNTH, ÎN VÎRSTĂ DE ...735 DE ANI, ÎNCĂ NU O ÎNTÎLNISE.
— OARE CUM VOM TRATA ACEASTĂ BOALĂ? SE ÎNTREABĂ EL.
— DAȚI-MI VOIE SĂ-L VINDEC EU, INTERVINE RAMIRO. O BĂTAIE BUNĂ ȘI SE LECUIEȘTE.

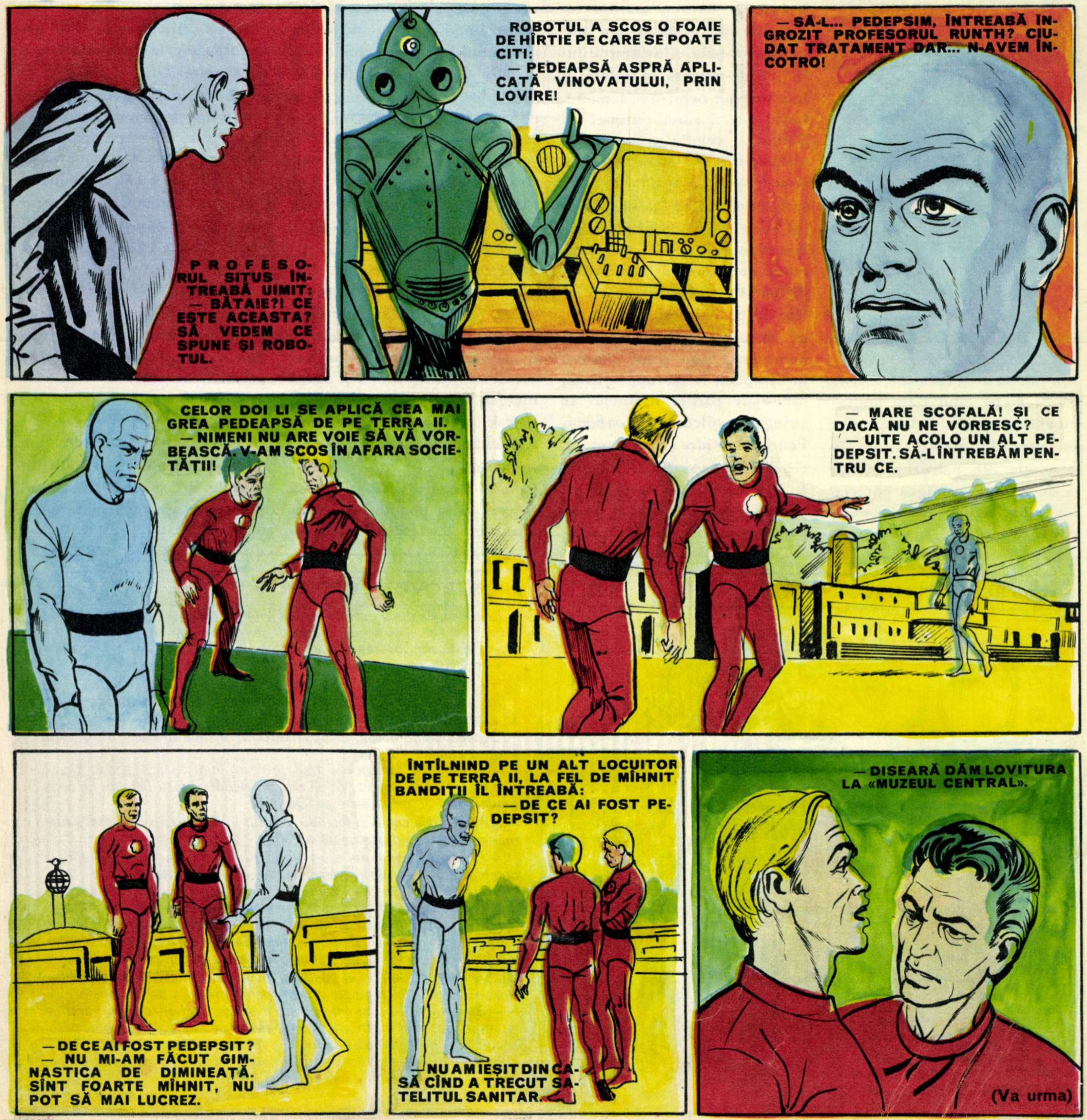
PROFESORUL SITUS ÎNTREABĂ UIMIT:
— BĂTAIE?! CE ESTE ACEASTA? SĂ VEDEM CE SPUNE ȘI ROBOTUL.
ROBOTUL A SCOS O FOAIE DE HÎRTIE PE CARE SE POATE CITI:
— PEDEAPSĂ ASPRĂ APLICATĂ VINOVATULUI, PRIN LOVIRE!
— SĂ-L... PEDEPSIM, ÎNTREABĂ ÎNGROZIT PROFESORUL RUNTH? CIUDAT TRATAMENT DAR... N-AVEM ÎNCOTRO!
CELOR DOI LI SE APLICĂ CEA MAI GREA PEDEAPSĂ DE PE TERRA II.
— NIMENI NU ARE VOIE SĂ VĂ VORBEASCĂ. V-AM SCOS ÎN AFARA SOCIETĂȚII!
— MARE SCOFALĂ! ȘI CE DACĂ NU NE VORBESC?
— UITE ACOLO UN ALT PEDEPSIT. SĂ-L ÎNTREBĂM PENTRU CE.
— DE CE AI FOST PEDEPSIT?
— NU MI-AM FĂCUT GIMNASTICA DE DIMINEAȚĂ. SÎNT FOARTE MÎHNIT, NU POT SĂ MAI LUCREZ.
ÎNTÎLNIND PE UN ALT LOCUITOR DE PE TERRA II, LA FEL DE MÎHNIT BANDIȚII ÎL ÎNTREABĂ:
— DE CE AI FOST PEDEPSIT?
— NU AM IEȘIT DIN CASĂ CÎND A TRECUT SATELITUL SANITAR.
— DISEARĂ DĂM LOVITURA LA «MUZEUL CENTRAL».

(Va urma)

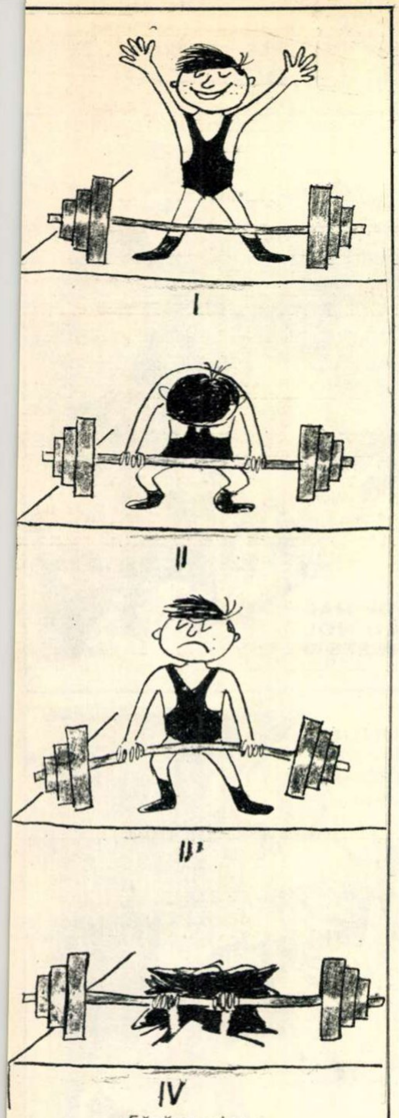

Fără cuvinte

RADIO PRICHINDEL

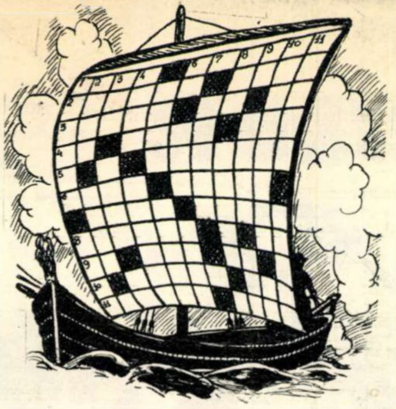
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

MĂRINĂREASCĂ

ORIZONTAL

1) Stîlp la provă sau pe chei, de care se acostează navele. — Rapid marinăresc. 2) Stricăciune, mai mult în limbaj marinăresc. — Barcă pe uscat!!! 3) O coajă de... alună în imensitatea mării — În copcă — Liniște! 4) Oală (reg.) —Zeul apelor în epopeea populară finlandeză «Kalevala». — Propice pentru priponit...... barca. 5) Pămînt, pămînt, pămînt! 6) Loc de acostare a navelor în port — Ambarcații cu două vele, randă și foc din care mai face parte starul și piratul 7) ...Euxin, numele Mării Negre la grecii antici — Se încearcă pe deget (pl.) 8) Pățanie (reg.) — Val nesfîrșit! 9) În larg! — Pînză marinărească... ințețită de vînt — «Farul» Nilului antic. 10) Înlocuiește vîslele unor bărci — De el se armează velele. 11) Cel mai mare... lup de mare!!! «Marinari» de baltă (fem.)

VERTICAL

1. Partea din stînga a unui vas privit dinspre pupa — Propulsie eoliană a ambarcațiunilor cu pînze. 2) La vale, în limbaj marinăresc — Arhaic transportor de apă 3) Loc de întîlnire al lupilor de mare în porturi — Mers... în apă! — Malurile mării! 4) Barcă fără prova!!! — Vîrtej de apă 5) Vaporaș elegant, pentru sport sau plimbări — Sfori cu care se manevrează cîrma unei ambarcații (sing.) 6) Sud-est — Vas pe uscat! — Acolo... nesfîrșit! 7) A pleca în cursă. 8) Mare... mică! — Coboară în adîncuri în costum special deși nu e scafandru. 9) În plută! — Partea de dinainte a vasului (pl.) — E foarte în... temă! 10) Punte pe mare... și pe uscat — Subit! 11) Alcătuiesc o hartă naturală în marea de întuneric — «Învîrtita»... marinarilor!

MIHAI PĂTRAȘCU

CLUBUL LOGICIENILOR

Astăzi, EDMOND NICOLAU, profesor universitar, vă prezintă a doua serie de probleme de logică la care vă invită să încercați să răspundeți. Noi vă urăm succes.

1. Patru elevi și anume: Ileana, Ionel, Anton și Maria au făcut un «club al veseliei». Pentru amuzament, au născocit un joc în cadrul căruia ei spun odată adevărul și odată mint. Întorcîndu-se de la teatru și fiind întrebați în ce ordine au intrat în sala de spectacol, reporterul nostru a înregistrat următoarele trei răspunsuri:

1. Ileana a intrat a doua, iar Anton al treilea;

2. Ileana a intrat prima, iar Maria a doua;

3. Ionel a intrat al doilea, iar Anton al patrulea.

Ținînd seama de faptul că fiecare răspuns este constituit din două propoziții din care una e adevărată, iar cealaltă falsă, să se stabilească ordinea în care au intrat în sală cei patru membri ai «clubului veseliei».

2. La defilarea de 1 Mai au luat parte și Ileana (I), Maria (M) și Doina (D). Una dintre ele purta bluză roșie, cealaltă bluză albastră, iar alta bluză galbenă.

La întrebarea reporterului nostru «Cum erau îmbrăcate fetele la demonstrație?» s-au primit următoarele răspunsuri:

— Ileana era îmbrăcată în roșu, Maria nu era îmbrăcată în roșu, Doina nu era îmbrăcată în albastru.

Știind că dintre aceste răspunsuri unul era adevărat, iar două nu corespundeau adevărului, puteți oare să ne răspundeți cum erau îmbrăcate fetele la defilarea de 1 Mai?

Vă rugăm să trimiteți la redacție dezlegările problemelor de mai sus însoțite de raționamentul respectiv.

Răspunsurile la prima serie de probleme
1. Copilul face parte din tribul B.
2. Muhamed a spus: «Tu mă vei spînzura».

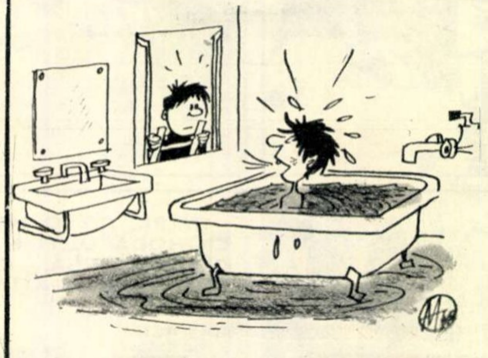

✿

Cred că povestea cu Arhimede era o scorneală! De două ore stau în cadă și încă nu mi-a venit nici o idee genială.

✿

Desen de ADRIAN ANDRONIC

«EX TERRA '68»

RACHETA ÎN DOUĂ TREPTE

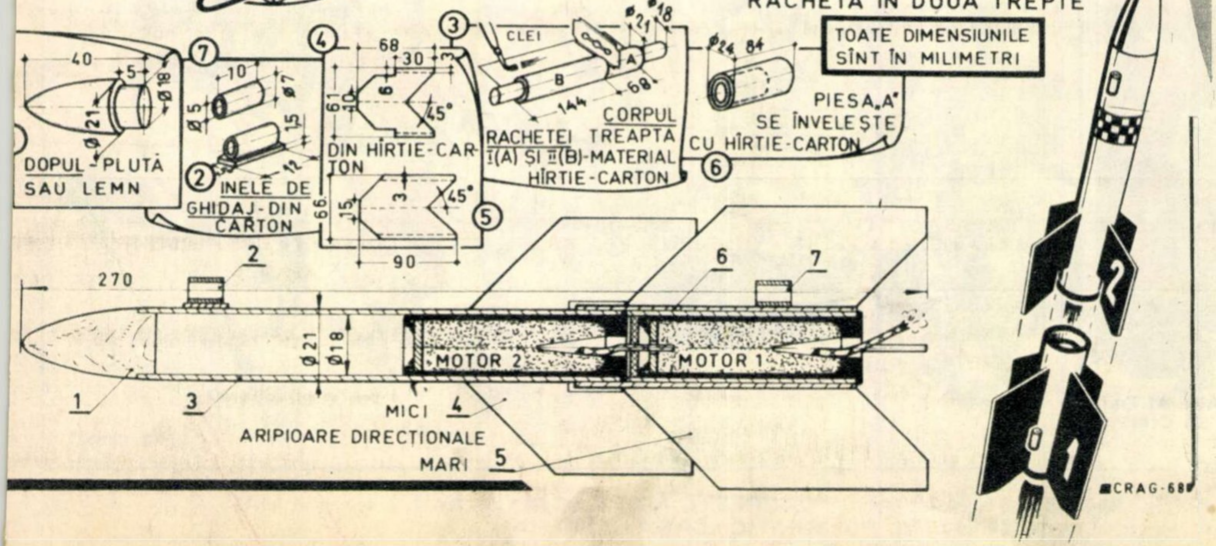
TOATE DIMENSIUNILE SÎNT ÎN MILIMETRI
40
5
Ø 18
Ø 21
DOPUL - PLUTĂ SAU LEMN
7
10
Ø 7
Ø 5
15
12
2
INELE DE GHIDAJ - DIN CARTON
4
68
30
3
6
10
61
45°
DIN HÎRTIE-CARTON
66
15
3
45°
90
5
3
CLEI
Ø 21
Ø 18
A
B
68
144
CORPUL RACHETEI TREAPTA I(A) ȘI II(B)-MATERIAL HÎRTIE-CARTON
Ø 24
84
PIESA „A" SE ÎNVELEȘTE CU HÎRTIE-CARTON
6
270
2
6
7
Ø 21
Ø 18
MOTOR 2
MOTOR 1
1
3
MICI
4
ARIPIOARE DIRECȚIONALE
MARI
5
2
1
CRAG-68

TINERILOR CONSTRUCTORI CARE PARTICIPĂ
LA CONCURSUL
DE MODELE ZBURĂTOARE «EX — TERRA'68»
ORGANIZAT DE STUDIOUL DE TELEVIZIUNE,
LE PREZENTĂM PLANUL RACHETEI
ÎN DOUĂ TREPTE.
CONCURSUL ESTE ÎN PLINĂ DESFĂȘURARE,
AȘA CĂ TOȚI ACEI CARE
VOR SĂ PARTICIPE, SÎNT INVITAȚI
SĂ URMĂREASCĂ CEA DE-A V -A EMISIUNE
«EX-TERRA'68»
DE **DUMINICĂ 19 MAI**

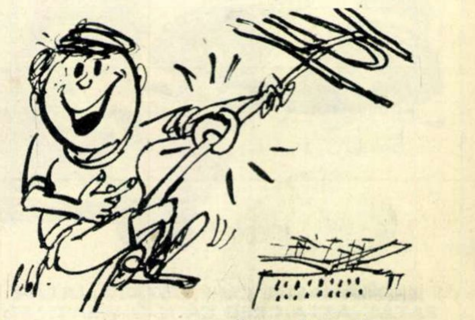

Așa... ca să nu uit să ascult emisiunea a V-a – «Ex-Terra 68»

Bib Municipal

MIU-AL-FLORILOR

Povestire de
Alexandru **MITRU** și Aurel **TITA**
Desene de Ion **DEAC-CLUJ**

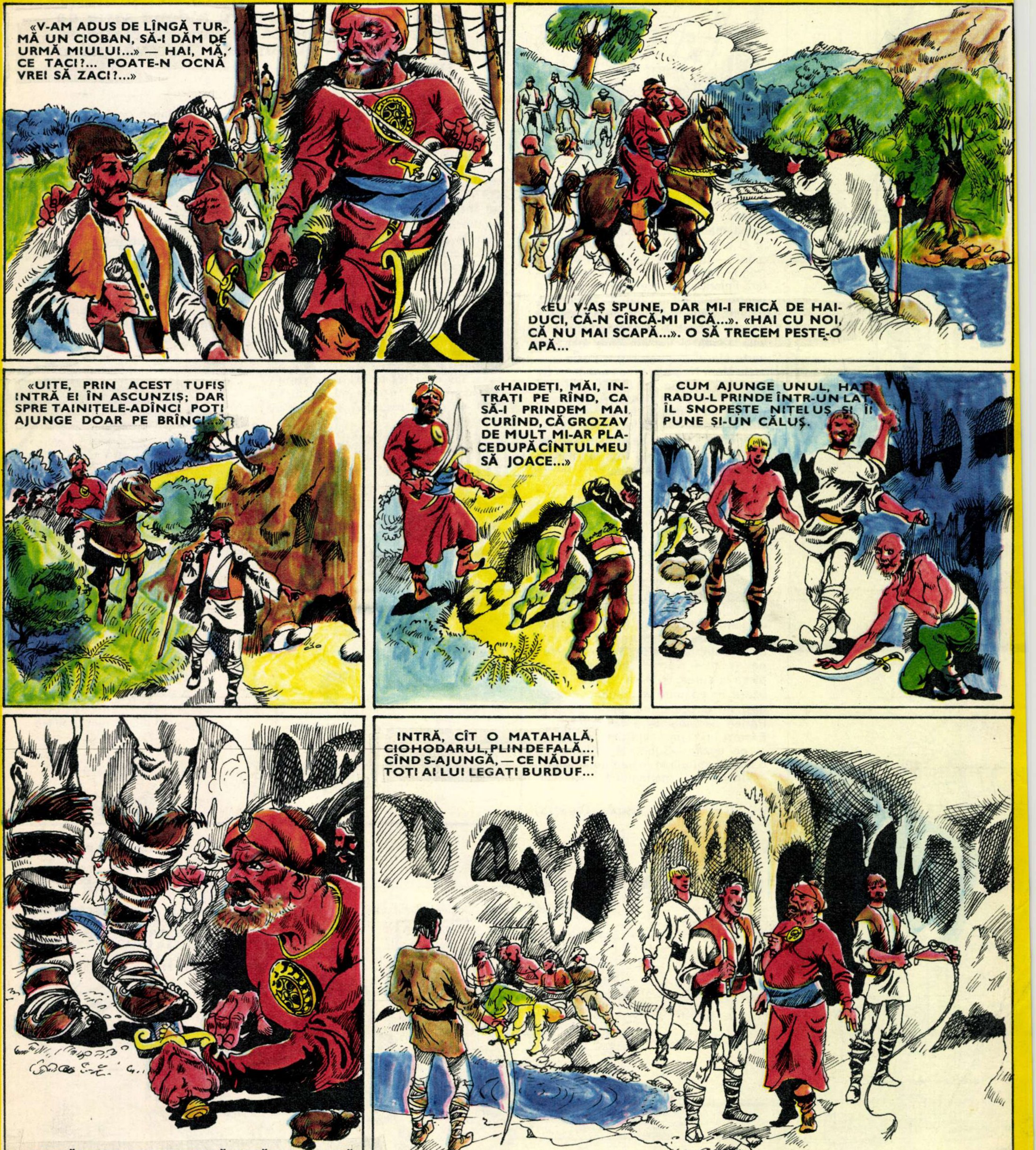
«V-AM ADUS DE LÎNGĂ TURMĂ UN CIOBAN, SĂ-I DĂM DE URMĂ MIULUI...» — HAI, MĂ, CE TACI?... POATE-N OCNĂ VREI SĂ ZACI?...»
«EU V-AȘ SPUNE, DAR MI-I FRICĂ DE HAIDUCI, CĂ-N CÎRCĂ-MI PICĂ...». «HAI CU NOI, CĂ NU MAI SCAPĂ...». O SĂ TRECEM PESTE-O APĂ...
«UITE, PRIN ACEST TUFIȘ INTRĂ EI ÎN ASCUNZIȘ; DAR SPRE TAINIȚELE-ADÎNCI POȚI AJUNGE DOAR PE BRÎNCI...»
«HAIDEȚI, MĂI, INTRAȚI PE RÎND, CA SĂ-I PRINDEM MAI CURÎND, CĂ GROZAV DE MULT MI-AR PLACE DUPĂ CÎNTUL MEU SĂ JOACE...»
CUM AJUNGE UNUL, HAT RADU-L PRINDE ÎNTR-UN LAT, ÎL SNOPEȘTE NIȚELUȘ ȘI ÎI PUNE ȘI-UN CĂLUȘ.
CIOBĂNAȘUL CU MUSTAȚĂ, IATĂ-L ARE ALTĂ FAȚĂ! «ASTA CRED CĂ N-O VISAȚI: EU SĂ CÎNT, VOI SĂ JUCAȚI!...»
INTRĂ, CÎT O MATAHALĂ, CIOHODARUL, PLIN DE FALĂ... CÎND S-AJUNGĂ, — CE NĂDUF! TOȚI AI LUI LEGAȚI BURDUF...
(Va urma)

Cutezătorii revistă săptămînală. Redacția și administrația: **BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII Nr. 1, telefon 17.60.10**
Tiparul executat la **COMBINATUL POLIGRAFIC «CASA SCÎNTEII»**
Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU. Prezentare grafică: LUCIA SICOMAȘ
PREȚUL 1 LEU